

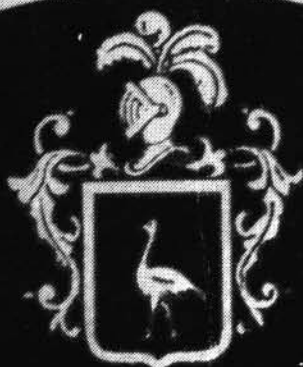
Febrer 1994 - Nº 142 - 150 PTA.

LLUCMAJOR

de pinte en ample

100 cl.

25% vol.

LA ROP
d'en
GORI
F. Vidal

Elaborado por Destilerías F. Vidal Catany, S.L. - C. San Francisco, s.n.

LLUCMAJOR (MALLORCA)

Emb. 1696 - PM Reg. Ind. 7.5497 Elaborado en España

N.R.S.I. 30.3182 / PM

Revista mensual
Dep. Leg. PM - 350 - 1.981 Any XII

EDITA:

Obra Cultural Balear de Lluçmajor

INFORMACIÓ I PUBLICITAT:

C/ Bisbe Taixaquet, 105 (Lluçmajor)

DIRIGEIX:

Catalina Font

COL.LABOREN:

Sebastià Alzamora, Ignasi Barceló
Miquel Barcelò, Miquel Bezares
Lucia Caldés, Celso Calviño
Francina Capellà, Miquel Cardell
Sebastià Cardell, Joan Clar
Joan Contestí, Damià Duran
Bartomeu Font, Joana Font
Catalina Garau, Maties Garcías
Antoni Ginard, Miquel Janer
Franc Jaume, Coloma Julià
Antoni Llompart, Benet Llompart
Llorenç Mascaró, Francisca Mut
Maties Mut, Miquel Mut
Guillem Oliver, Jaume Oliver
Margalida Palou, Nanda Ramon
Sebastià Rubí, Jaume Salvà
Josep Sacarès, Miquel Sbert
Tomeu Sbert, Catalina Serra
Jerònia Socias, Joan Socias
Gabriel Thomàs, Arnau Tomàs
Pere F. Torrens, Antoni Vadell
Bàrbara Verdera, Francesc Verdera

SECCIÓ ESPORTIVA:

Coordinador: Joan Quintana

Col.laboren:

Joan Jaume, Jaume Manresa

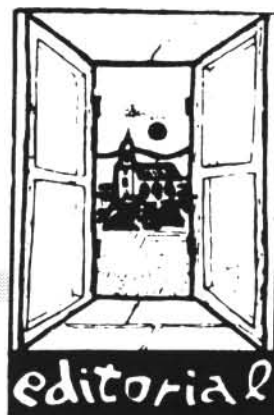
IMPRIMEIX:

TIRRENA, S.A.

TEL: 55 52 12

C/ Pintor Joan Gris, n° 2
MANACOR

**El pensament de la Revista
s'expressa només a través
de l'Editorial**

La vaga general també en crisi

Una mica més que el dret a la potadeta és el que han exercit els sindicats amb la vaga general contra les mesures de reforma del mercat laboral del Govern socialista. Unes mesures que, com s'ha apressat a reafirmar el mateix Govern, continuaran endavant, passi el que passi.

El 27-G no va ser ni de bon troç el 14-D ni el 28-M. Per al Govern només un 30% dels treballadors es varen aturar, la patronal es va quedar en un 26. Per això no han dubtat a afirmar que la vaga ha estat un èxit total, malgrat no s'aconseguís d'aturar el país com en aquell 14 de desembre de fa més de cinc anys.

De totes maneres, no sembla que la vaga general, la tercera convocada pels sindicats en devers cinc anys contra la política laboral del Govern socialista, serveixi per frenar l'objectiu del gabinet González de reformar les actuals condicions del mercat laboral.

I ara, què? si tot queda com abans, als ciutadans senzills, a qui no ens agrada la reforma del mercat de treball, només ens queda esperar que el Govern sigui capaç de negociar, que s'introdueixin modificacions en els textos de la reforma durant la tramitació parlamentària. Però no ens hem d'enganyar, només és una espera.

Als sindicats sí que se'ls ha de retreure que no hagin estat capaços de prendre la temperatura a la societat per tal de poder saber que la ciutadania no estava majoritàriament per la vaga general. És una contradicció, però des del punt de vista dels treballadors no hi havia realment causa per a una vaga general el 14-D i amb la reforma actual a la mà la raó era més que sobrada el 27-G.

El clima de la societat ha estat determinant. El 14-D la gent tenia ganes de pegar una clatellada o una coça a l'os de la cama a Felipe González. El clima del 27-G és el de campí qui pugui en aquesta crisi.

Plenari de l'Ajuntament

Els endeutaments foren l'única discrepància amb l'oposició

Arnau Tomàs

Els vuit punts que formaven l'ordre del dia de la sessió plenària ordinària mensual celebrada per l'Ajuntament de Lluçmajor, varen tornar ser despatxats amb molta rapidesa. La reunió va durar devers quinze minuts i tots els temes es varen aprovar per unanimitat, executant el número 4 relatiu al concert d'una operació de tresoreria, per una quantitat de 150 milions de pta. segons va manifestar el portaveu de l'oposició socialista. J. Monserrat, operació produïda per manca de liquidesa a Caixa. El seu grup va votar en contra d'aquest crèdit tot al·legant que ja són excessius els endeutaments amb interessos molt elevats.

El president d'hisenda, Lluç Tomàs, va especificar que aquesta operació és per a la finalització de les obres de Bellavista, i que es fan amb el cobrament de contribucions especials als residents i que, pel mateix motiu, no representaran per a l'Ajuntament cap càrrega financera.

Tanmateix, en els punts 6 i a l'Àrea d'urbanisme que presideix L.

Rabasco es va donar el cas sorprenent que quasi tots els regidors, fins i tot socialistes, votaren a favor del tema, però s'abstengueren el batle G. Oliver i Ll. Tomàs, els quals al·legaren que volien estudiar millor l'assumpte, que és el del projecte de la Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori, on s'aproven els criteris generals de distribució i d'explotació de les instal·lacions del servei de la temporada d'estiu en el litoral balear. Com que actualment la distribució d'aquestes instal·lacions a s'Arenal de Lluçmajor es xifren en 250 hamaques, 155 para-sols i 12 velomars, el concessionari dels quals és Mar de Mallorca, l'acord va ser sol·licitar a aquesta Conselleria la reducció del 30% el nombre d'hamaques de lloguer, per tal de no dificultar l'accés a la platja als usuaris que no vulguin fer ús d'aquests serveis, i a més sol·licitar a l'empresa concessionària que comuniqui el nombre exacte d'hamaques i altres objectes de lloguer perquè no se'n col·loquin més dels prevists, evitant així els abusos i especificant els llocs on s'ubicaran.

Els socialistes de Lluçmajor es decanten cap al sector crític

A les votacions a totes les seus el PSOE que es feren el passat mes de gener, Lluçmajor fou notícia per ser juntament amb Alaró els dos únics pobles on no guanyà la candidatura "oficialista" aglutinada entorn de Fèlix Pons i de Joan March.

A Lluçmajor es presentà una sola llista d'on havien de sortir 22 delegats. Una llista crítica amb la direcció actual del partit dins de la nostra Comunitat Autònoma. Segons han informat membres d'aquest sector, el que és pretén és la renovació del partit des de la integració d'un grup de persones, el més ample possible, però entenent que renovar no només és fer-ho amb el nom, sinó també renovar els que amb la seva tasca al front del càrrec que ocupen, no han aconseguit els resultats necessaris per donar una empenta al partit, que faci viable una vertadera alternativa al govern Cañellas.

En aquesta llista llucmajorera-arenalera no hi prengueren part ni l'ex-batle, Joan Monserrat (Secretari general de l'Agrupació local), ni Antoni Garcies (Secretari general insular del partit i afiliat a Lluçmajor).

Malgrat els reiterats oferiments que se'ls varen fer, l'ex-batle no volgué formar part de la llista.

Aquest estat de coses fa pensar que cosa passa al PSOE local, perquè membres tan significants com els esmentats no participin en una candidatura on amb la seva presència haguessin pogut reforçar, fet que no s'entén en no ser que no fos del seu agrat, però tampoc no s'ha presentat una candidatura alternativa.

Que dels 22 delegats no hi hagi els més representatius del PSOE local i insular, pot donar a entendre que els caps no sintonitzen amb les bases, que es troben deslligats d'aquells que, en definitiva són els seus representats.

AUTOMÒBILS LLUCMAJOR S.L.

Ronda Ponent, 30 - Tel. 66 06 24 (Lluçmajor)

**NUEVO OPEL
CORSA
¡MI COCHE!**

El Batle considera "interessant" la creació d'una àrea metropolitana amb Palma

El batle Gaspar Oliver troba que és "interessant" la idea de crear una àrea metropolitana en torn de Ciutat. L'àrea metropolitana englobaria els termes de Marratxí, Calvià i Lluçmajor, a més de Palma, i serviria per oferir els serveis de forma mancomunada. El nou organisme coordinaria la gestió territorial dels tres municipis, que comparteixen, de cada dia més un caràcter urbà molt connectat amb la vida palmesana i amb l'activitat turística que es genera en torn de la badia.

De totes maneres, la idea, que està a penes embastada, ja ha sorgit a la premsa. Segons unes declaracions publicades al diari **El día del Mundo** (10-1-94), que ha fet d'altaveu d'aquesta idea, el batle de Lluç-

major "és el més prudent" dels quatre implicats a l'hora de tractar aquesta idea. Oliver, interrogat pel diari palmesà, troba que la idea és interessant però no ha volgut avançar cap detall ni sobre l'estructura ni sobre les funcions d'un organisme així.

Segons el batle, la creació d'una àrea metropolitana seria especialment interessant a l'hora de tractar els problemes de s'Arenal, una àrea compartida entre els dos municipis però amb vida única. Tanmateix, segons Gaspar Oliver, ja hi ha una bona comunicació entre els dos consistoris, especialment pel que fa a la política de circulació on totes les decisions s'adopten coordinadament.

Fems i aigua són, per una altra

banda, alguns dels serveis que Palma i Lluçmajor ja comparteixen, en bona part. La gestió de l'aigua, un tema candent a tot Mallorca, seria una de les primeres competències que hauria d'assumir la nova mancomunitat, segons han dit responsables de l'Ajuntament de Calvià.

Lluçmajor, finalment, podria beneficiar-se dels transports urbans de Palma, encara que no hi ha res escrit sobre el tema. Recordem que el transport col·lectiu entre la vila i Ciutat presenta mancances que la gestió privada de les línies d'autocar no ha pogut resoldre. Palma, en canvi, té una xarxa densa de transports públics que no arriba als municipis colindants.

SEMAR

INDUSTRIES SEMAR, S.A.

C/. Tomàs Monserrat, 6 - 8

Tel. 66 01 57 - Fax: 66 29 01 (LLUCMAJOR)

DISTRIBUCIONES

La Sirena, S.A.

EMBOTITS

CUIXOTS

FORMATGES

Avd. Carles V, s/n. Tel. 66 23 11 (Lluçmajor)

CENTRE DE PREPARACIÓ AL PART
Catalina Serra Calafat.

Comare

**També hi ha servei de
massatges terapèutics**

C/ Rigo, nº 73. Tel. 66 24 90

DOLÇ I SALAT

FRUITS SECS

CONGELATS

POLLASTRES A L'AST

Plaça d'Espanya, 8 - Tel. 66 24 06 - LLUCMAJOR

El grup de les Estacions de Servei del terme de Llucmajor format per l'estació de servei Son Verí S.L. S'Arenal, la de Carles V. Llucmajor i la de J. Pou carretera Palma sortejaren entre els clients una motocicleta "YAMAHA". En aquest sorteig hi participaren més de dos mil cinc-cents clients i el guanyador va ser Antoni Noguera, "Es barber Carreró" de Llucmajor. Enhorabona! A la foto veiem la propietària Jerònima Pou fent entrega de la clau de la moto a A. Noguera.

CAMISETES
XANDALLS

PLAÇA 18
serigrafia

PLAÇA ESPANYA, 18
07620 LLUCMAJOR (MALLORCA)
TELÉFON 66 04 22

Comunicat de l'Ajuntament

CELEBRACIONS 1994

1. Carnaval

- Dia 10 de febrer, Dijous Llarder
- Dia 12 de febrer, Rua
- Dia 15 de febrer, Rueta, i Enterrament del Carnaval.

2. Celebració del 125è aniversari del naixement de la nostra poetessa Maria Antònia Salvà

Al llarg de l'any s'aniran celebrant una sèrie d'actes per commemorar aquest esdeveniment.

També es commemora enguany el 25è aniversari de la celebració dels Jocs Florals que varen tenir lloc el 1969 en honor de la nostra poetessa en el 1r centenari del seu naixement.

El mes de gener es compleix el 26è aniversari de la seva mort i enguany en aquestes dates sortirà a la llum el fullet núm. 6 de la col·lecció "Papers de l'Allapassa", el text del qual recull la conferència pronunciada pel pare Mateu dels Sagrats Cors amb el tema "Llucmajor, Lluc i Maria Antònia Salvà".

Durant l'any 1994 s'organitzaran diversos certàmens entre escolars per donar a conèixer la figura i l'obra de la nostra poetessa.

Es reeditarà el llibret de poemes per a ús de les escoles titulat *Selecció de poemes de Maria Antònia Salvà*.

També verà la llum el 6è tom de la *Història de Llucmajor*, del Dr. Font Obrador.

El novembre, mes de l'aniversari del seu naixement, tindrà lloc una taula rodona amb els autors dels sis llibres de la col·lecció "Papers de l'Allapassa".

3. Trobada de glosadors de Mallorca

**Extraviat PASSAPORT hindú
nº B 095 459 a nom de
JOGINDER SINGH**

**Si el trobau entregau-lo a la
Policia o a l'apartat de Correus
nº46 de Llucmajor**

Jornades de toponímia amb participació llucmajorera

Els estudiosos de la toponímia o noms de lloc i de l'antroponímia o noms de persona es reuniran el dissabte dia 29 de gener a Sóller. En el decurs d'aquesta jornada, organitzada pels departaments de Ciències de la Terra i de Llengua Catalana de la Universitat de les Illes Balears, es presentaran un conjunt de ponències sobre algun aspecte concret de la matèria que s'està investigant en aquest camp.

Els llucmajorers i col·laboradors de *Llucmajor de pinte en ample* Francesca Mut, Celso Calviño, Franc Jaume i Damià Duran hi presentaran una ponència conjunta sobre la tasca que realitza aquest grup i altres ajudants sobre l'estudi dels noms de lloc de les possessions de Llucmajor, que mensualment, en part, es publica en aquesta revista. Els portaveus d'aquest grup de feina exposaran la metodologia que empren, les dificultats i les il·lusions que s'enduen fent les entrevistes...

Taula rodona sobre Guillem Forteza

El dimecres dia 18 de febrer l'Obra Cultural Balear de Llucmajor ha organitzat una taula rodona "L'arquitecte Guillem Forteza (1892-1943), el seu món i la seva relació amb Llucmajor". Participaran a aquesta taula: Jaume Oliver, professor de Pedagogia a l'UIB, Damià Pons, professor de Literatura Catalana a l'UIB i Pere Fullana, historiador i director de la Gran Enciclopèdia de Mallorca, i actuarà de moderador Maties Garcias.

L'acte es realitzarà a la Sala d'Actes de l'Ajuntament a les 21 h.

La carretera de s'Arenal serà una autovia

El Govern Balear vol construir-hi dos carrils més

El Govern Balear vol desdoblir la carretera que uneix Llucmajor amb l'autopista de Palma. Això ho contempla el pla de carreteres per al 1994 que, emperò, no consigna cap partida pressupostària per a la realització d'aquesta obra.

La construcció de dos carrils més a la carretera de s'Arenal li donaria un disseny pròxim al d'una autovia. Des de la darrera reforma de la carretera de s'Arenal, que va donar-li un traçat completament nou, diverses informacions de premsa s'han fet ressò de l'elevat nombre d'accidents de trànsit greus que hi ha hagut en aquesta via, de traçat molt ràpid. Les col·lisions

frontals no hi són infreqüents.

Durant la passada legislatura, la qüestió va arribar al parlament de les Illes Balears: el diputat Joan Mayol, del PSM, va demanar que es rectificàs la senyalització horitzontal d'aquesta via tot substituint en alguns trams la ratlla discontinua per una ratlla contínua que impedís alguns avançaments perillosos.

De moment, no hi ha data per a l'ampliació de la carretera, però en els darres anys el govern ha fet mantenir un retranqueig de quaranta-vuit metres en el marge esquerre de la carretera en sentit Llucmajor.

BIBLIOTECA DE S'ARENAL

Ajuntament de Llucmajor

Xarxa de biblioteques del Consell Insular

C/ Berga, cantonada Formentera

Telf: 49 00 02

Horari: De dilluns a divendres de 15'30 a 20 h.

Dissabtes de 10 a 13 h.

DARRERES ADQUISICIONS

Història de la literatura catalana. 11 volums

Guies de viatges de països d'arreu del món

- Encarnación VALENZUELA: Del cambio al requetecambio

Ideologías políticas

Los grandes creadores del jazz

Possessions de Mallorca. 2 volums

- Karlos ARUÑANO: El menú de cada día

- Federico Fellini

- Guía mundial del vino

- Stephen KING: Dolores Caliborne

- Cocina griega

- Los orígenes del universo

- Guía práctica de la salud

- Itineraris a peu per la Serra de Tramuntana

- Francesc Riera i Montserrat: Xuetes i antixuetes

- Guía del video-cine

- Iniciació a l'art de la papiroflèxia

- Diccionario de términos históricos

- Biografies: Federico Fellini. David Leon. Steven Spielberg.

Alain Tamer. Leonardo da Vinci etc.

- La fiesta

- Elementos básicos de la arquitectura popular de Mallorca

- Mallorca y su cocina

- El príncipe valiente. 10 volums

- Mafalda. 10 volums

Novetats en literatura infantil i juvenil

Vídeos i compact-discs.

S'Arenal

Possible "Ir Certamen Literari" en les properes Festes Populares

Tomeu Sbert

Tinguérem ocasió d'assistir a la primera de les reunions celebrades en motiu de la possible convocatòria del "I Certamen Literari s'Unió de s'Arenal". Estaria convocat dintre d'unes setmanes i els premis es concedirien en un acte cultural que tendria lloc en les properes Festes de Sant Cristòfol arenaleres, unes festes que encara que s'Arenal és dividit en dos termes, solen celebrar-se sota el patrocini de l'Ajuntament de Lluçmajor.

En el certamen literari que ens ocupa no es descarta, ni molt manco, qualsevol ajuda de l'Ajuntament de Ciutat, a més d'altres entitats públiques o privades.

Enguany que es compleixen 125 anys del naixement de la il·lustre poetessa Maria A. Salvà, com també 36 anys de la seva mort i un quart de segle dels Jocs Florals a Lluçmajor, aquest certamen es podria enquadrar dintre dels actes que la regidoria de cultura llucmajorera encapçalada per Mateu Monserrat, pensa celebrar al llarg del 94.

Hi hauria premi de poesia; de glosa; de conte curt i els respectius

treballs seran temes lliures i inèdits.

Es repetirà, enguany, el recital de poesia a l'antiga Capella de s'Arenal.

TURISME

Quan dúiem anys en què allò que més es pregonava era crisi turística, ara podem dir que la campanya d'aquest any 94 s'està prepa-

rant amb un predomini de fantàstica i històrica per la gran demanda de places hoteleres que des d'Anglaterra, o Alemanya i altres països, es produeixen. La temporada alta començarà a primers de juny i no en el mes de juliol.

Data molt significativa, segons alguns hotelers, són les contractacions que es fan a bons preus. Les rebaixes que tant es donaren anys

SPORTS
Ca'n Salom

CORDELLERIA I ESPARDENYERIA

C/ Músic Joan Xamena, 12. Tel. 66 14 84 (Lluçmajor)

PERRUQUERIA

FINA

C/ d'Es Vall, 49

Tel. 66 11 58

enrera, de moment, no es produeixen. això farà poder augmentar la qualitat en tot i així retornar a un turisme més alt, sense menysprear per res a ningú.

La Fitur (Fira de Turisme) celebra fa unes setmanes a Madrid fou molt concorreguda i hi assistiren professionals de la nostra zona. Les conclusions són les que dèiem abans, entre altres definicions, una que diu: "es prepara un any històric". Que ja és dir.

JORDI MULET ES RECUPERA

Ja que parlem de turisme, direm que el regidor Jordi Mulet es troba recuperant-se d'una greu dolència als ulls que durant uns dies sofrí. Aquesta contrarietat va impedir que pogués assistir a Fitur-94.

El mateix regidor ens demana, en nom seu, que donem públicament les gràcies a la molta gent que es va interessar pel seu estat de salut i les mostres d'amistat i interès que va rebre.

OBRES

A la part de s'Arenal-Palma continuen importants obres de remodelació de la primera línia. La semipeatonització i altres millores ambientals i ornamentals és un fet des de Son Verí (amb el nou passeig llucmajorer) fins a Can Pastilla.

Una reforma duita a lloc amb etapes que ha durat molt però a la

fi es veu un cert dibuix de palpable realitat i algunes zones verdes són ordenades així com cal.

El regidor ciutadà Nicolau Tous digué que no és només ordenar i fer plumons del verd ajardinat, sinó que el manteniment municipal resulta molt costós. Apuntà la conveniència de crear un patronat, on entrarien hotelers i veïnats, per conservar millor les palmeres i els jardins.

NOTÍCIES BREUS

-El final de la primera etapa de la "Challenge Ciclista a Mallorca" tingué arribada a s'Arenal. Molta de gent que pogué admirar figures mundials de ciclisme.

-Important remodelació circulatòria es produirà a la zona de s'Arenal de Llucmajor. Les obres de primera línia obliguen.

-El U.D. Arenal (futbol) de III Nacional duu una temporada brillant en resultats. El tàndem tècnic Quique Ogazon-Tomeu Socias i la joventut de la majoria de jugadors donen moltes satisfaccions als aficionats.

-Les activitats en el nou polisportiu cobert de Son Verí són quasi continuades. Una de les millores municipals més profitoses, en especial per a la joventut.

-El "Carnaval Platja de Palma" es torna a celebrar. La vistosa caravana anirà, un any més, des del Club Nàutic Arenal a la Plaça de les

Meravelles.

-El Reial Mallorca jugà un partit amistós a s'Arenal. Formava part del raspàs fet, entre els dos equips, de l'entrenador mallorquinista Jaume Bauçà. Els mallorquinistes vingueren sense els jugadors titulars de Segona Divisió A. Trista paga a una generositat. El partit acabà en empat.

-Una modalitat de patinatge sobre rodes va irrompre fort aquest estiu pels carrers de s'Arenal, sobretot per la part del passeig o primera línia semipeatonitzada. La gent jove disfruta. Ara, també els mesos d'hivern, es veu bon nombre de patinadors.

-La plaça dels braus coneguda a Can Pastilla per "Cortijo Vista Verde" ja no existeix. Ha estat totalment esbucada. Molts de llucmajorers, sobretot de certa edat, la deuen recordar amb simpatia.

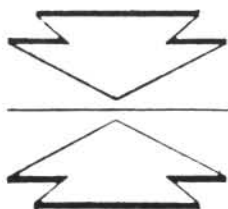
-El delegat de batlia Francesc Ferré va entregar, en nom de l'Ajuntament, una plaça al director a Mallorca de la beguda "Coca-Cola", per la col·laboració rebuda dins el camp esportiu.

-Vicenç Mateu coordina, una temporada més, l'esport escolar a s'Arenal. Bona feina la de l'expressident de la U.D. Arenal.

-El regatista Enric Patiño Jordi es va proclamar nou campió de Balears de la classe "Optimist". Pertany al C.N. Arenal.

-I fins dintre una mesada.

**CENTRE RECONeixEMENT
MÈDIC - PSICOLÒGIC**
Antoni Isern Oliver

**CERTIFICATS MÈDICS
PER AL PERMÍS DE
CONDUIR I D'ARMES**

OBERT DILLUNS I DIJOURS
de 17 a 21 hs.
C/ Antoni Garcias 1-A
Tel. 66 22 82 (Llucmajor)

CENTRE OFTÀLMIC
Dra. Cristina Bofill

CITA PREVIA
Tel. 66 22 82
Dilluns i Dijous
de 17 a 20 hs.

Llucmajor és el primer municipi de Mallorca que té un Pla d'Emergència

L'elaboració del programa d'actuació, que entra en vigor aquest mes de febrer, ha costat dos milions de pessetes

Francesc Verdera

Llucmajor passa a ser el primer municipi mallorquí que té un pla d'emergència de protecció civil, elaborat per la Direcció General de la conselleria d'Interior del Govern Balear on es recullen les actuacions i els recusos per desenvolupar davant possibles situacions de risc per a la població del terme municipal, com inundacions, allaus, etc.

El pla, el pressupost del qual ha estat de dos milions de PTA, entra en vigor a final d'aquest mes de febrer després de l'aprovació, en sessió plenària, pel Consistori llucmajorer.

El programa d'emergència davant dels riscos s'emmarca en un conveni de col·laboració subscrit fa alguns mesos entre el Govern balear i la Corporació municipal de Llucmajor i, tal com va afirmar la consellera de Governació, Catalina Cirer el passat dia 11 de gener quan va entregar la documentació del pla al batle Gaspar Oliver, és el primer d'aquestes característiques que es realitza a Mallorca.

El pla, entre d'altres aspectes, inclou una descripció geogràfica del municipi de Llucmajor, recursos i mitjans, centres de coordinació, focus potencialment de riscos, estat dels camins, cartografia i una normativa d'actuació amb tota una sèrie de recomanacions per a la població del municipi davant de possibles catàstrofes naturals.

L'entrada en vigor d'aquest pla d'emergència té com a primera passa la creació d'una comissió de caràcter local de Protecció Civil, presidida pel batle, G. Oliver. Aquest organisme ha de determinar qui i com s'ha d'actuar en situacions de perill que afectin els diferents nuclis urbans del

Foto: Coloma Julià

municipi, exceptuant en aquells casos en què hom sol·liciti la intervenció del Govern balear mitjançant la Direcció General d'Interior. L'esmentada comissió local ha de tenir també al seu càrrec la planificació d'actuacions per tal de prevenir les possibles emergències.

El municipi de Llucmajor, amb 325 quadres, és el més extens de l'illa. Té desset nuclis urbans, setanta-dos quilòmetres de costa i una xarxa de camins municipals que assoleix els tres-cents quilòmetres, mentre

que la població totalitza gairebé els denou mil habitants.

A l'acte d'entrega del pla a l'Ajuntament de Llucmajor, que va tenir lloc dia 11 de gener, a la seu del Govern Balear, la consellera de Governació, Catalina Cirer, va fer una crida a tots els consistoris mallorquins perquè posin en marxa iniciatives d'aquest tipus, enfocades a la unificació i coordinació entre les distintes institucions per a la prevenció de qualsevol tipus de risc.

Més de dos mil propietaris de cases rurals han de pagar el canon de recollida de fems

Arnau Tomàs

Arran de l'actualització del nou cadastre de les finques rústiques del terme de Llucmajor, que ha permès a l'Ajuntament de conèixer més exactament la quantitat de finques en què s'han construït casetes per a caps de setmana o com a segona vivenda i l'actual propietari, en més de dues mil esteses per tot el terme llucmajorer, el més extens de Mallorca. Amb aquestes noves dades l'Ajuntament ha repartit una circular a tots els propietaris d'aquestes finques edificades en sòl rural, i se'ls ha comunicat a pagar la corresponent taxa del servei de recollida de fems de l'any 1993.

Com que es trata d'un impost que no s'ha cobrat mai, per les finques de foravila, les protestes i queixes dels afectats no s'han fet esperar, sobretot els que manifesten tenir una casa per a les eines i no podrien cap tipus de fems, circumstància que exposam en primer lloc al batle Gaspar Oliver en entrevistar-lo expressament sobre aquest tema.

- Les excepcions que hi pugui haver- ens diu, per excloure aquests propietaris del pagament de l'impost de recollida de fems, s'estudiaran i es comprovaran en vista de les reclamacions que es formulin per escrit mitjançant una instància.

També manifesta G. Oliver que totes aquestes cases (més de dues mil) de l'àrea rural produeixen els corresponents fems, la recollida i neteja dels quals no s'han pagat mai, a més d'altres apartaments de s'Arenal, abans no controlats.

- Ja vaig dir -recorda el batle- que no solament no augmentaria els impostos, sinó que n'abaratiria alguns, i amb aquest dels fems, amb l'alta d'aquestes cases rústiques que no pagaven, en fer-ho, repercutirà que tots els ciutadans paguin menys per aquest servei, el qual es veurà millorat amb la col·locació de nous conte-

nidors ubicats en llocs estratègics dels camins rurals.

- És just que les cases inhabitàbles de la ciutat paguin aquest impost?

- Mentre no es donin de baixa com a vivenda. Sí.

- I per què no ho fan?

- Segurament perquè, pe fer-ho, s'han de declarar en estat de ruina, la qual cosa comporta que per donar-les d'alta més tard, haurien de ser enderrocades, segons la normativa.

Així seria pitjor el remei que la malaltia...

PERFUMERIA
REGALS
CONFECCIÓ

C/ Major, 101 - Tel. 12 01 34 (Llucmajor)

EL SALO DE PERRUQUERIA
I BELLESA DE LES

**GERMANES
PUIGSERVER**

ELS OFEREIX EL SEU HORARI:

De dimarts a divendres
de 9 a 12 i de 15 a 19

i els dissabtes de 9 a 19

C/. Orient, 8

Tels. 66 20 08 - 66 11 12 - 64 05 14
LLUCMAJOR

S'Estelella, pendent de Madrid

El govern espanyol podria no considerar prioritària la construcció d'un cable elèctric entre Mallorca i el continent. Madrid considera que la proposta de la Comissió Europea en aquest sentit, integrada en el Pla Delors, és inviable, tant des del punt de vista tècnic com econòmic.

La gran profunditat de les fosses marines entre les illes i la Península fa que, segons alguns experts, sigui molt costosa la instal·lació d'un cable com aquest. El govern espanyol ha d'adoptar una decisió definitiva durant aquest més de febrer i, en principi, sembla descartar-se el projecte del cable. Les inversions que Brussel·les havia de destinar al projecte de connexió elèctrica entre les Balears i el continent, més de 25.000 milions de pessetes, es desviaren cap a altres projectes d'infraestructura.

Davant aquestes reticències del govern central, sembla que el govern balear ha renunciat defensa la idea del cable. Davant un no de Madrid, l'executiu autonòmic optaria per aplicar el projecte de Pla energètic de Balears que preveu la construcció d'una central tèrmica a gas natural a la costa de Llucmajor.

En un primer moment, les principals forces polítiques havien expressat el seu suport al projecte de connexió elèctrica submarina entre Mallorca i la península, perquè hauria pogut resoldre el problema del proveïment energètic i hauria evitat la

Coloma Julià

construcció d'una central tèrmica a s'Estelella. En canvi, la companyia elèctrica Gesa va oposar-se frontalment a la iniciativa del Pla Delors i alguns grups ecologistes, com Greenpeace, varen mostrar-se molt reticents.

Per exemple, segons Els Verds, "l'enllaç elèctric no és cap solució". No conjuraria el perill que hi ha sobre s'Estelella perquè el cable, expliquen, "permetria l'intercanvi d'electricitat en dos sentits: quan aquí en sobràs es podria enviar a la península, d'on vendria electricitat per cobrir les puntes de consum, que són els augments de la demanda que es produeixen determinades hores del dia.

Fora de les puntes de consum la demanda s'hauria de cobrir amb les nostres pròpies centrals". A tall d'exemple, Els Verds recorden que "la connexió elèctrica Mallorca-Menorca no ha evitat l'ampliació de la central de Maó".

Fins i tot la companyia GESA reforça els arguments ecologistes contra la construcció del cable quan recorda que una part de l'energia es perdria pel camí entre Mallorca i la Península, amb la qual cosa l'eficiència del sistema seria menor i major la contaminació generada per un mateix servei.

A. Llompart

Sabates Can Gramet

**VENDA DE MOSTRES
PARELLS SOLTS**

C/. Bisbe Talxaquet, 6 - Tel. 66 03 74
LLUCMAJOR

COLORINS

MODA
INFANTIL

C/. D'es Vall, 107

66 27 26

LLUCMAJOR - MALLORCA

Recicla la teva vida - 2

Una vegada més, després d'haver duit a terme la campanya "Recicla la teva vida-II", que va tenir lloc el passat dia 8 de gener us volem donar a conèixer els resultats obtinguts.

A l'igual que l'any pasat, el lloc de concentració per descarregar el material que anaven duent les furgonetes que recorren el poble, fou l'estàtua del Rei En Jaume III.

Molt aviat els camions es varen omplir i seguidament partiren cap a "Deixalles" a dur-hi la seva càrrega, i on foren tractats amb molta simpatia. Tota la gent estava entrenada de l'any pasat i l'experiència ens va facilitar molt la tasca, així com els ànims de col·laboració de tothom, tot i que el nombre de persones que hi havia s'hagués reduït a la meitat en comparació a l'any pasat.

Vàrem començar per anar al magatzem de la rectoria on es va omplir una furgoneta de material acumulat, provinent de gent que l'hi ha anat duent durant tot l'any (i així han col·laborat a poc a poc). Una vegada finalitzada la recollida, havíem omplit quatre camions grossos i set furgonetes.

Enguany no vàrem tenir el problema d'acumulació de material en mig del carrer, tot va estar molt més organitzat, i en conseqüència entorn de les set del capvespre es va donar per finalitzada la recollida amb un bon cansament i molts contents d'haver estat útils.

Bé, com podeu veure, un any més hem aconseguir realitzar aquesta dura tasca, però amb la força i la unió de

tots, ens en vàrem sortir prou bé.

Esperam que aquesta campanya ens hagi sensibilitzat un poc més a tots, i així tothom quedi convidat a guardar paper, roba i vidre per l'any que ve.

Finalment, només resta donar les gràcies a tothom que va col·laborar en aquest afer. Entre elles cal destacar el suport de l'Ajuntament de Llucmajor, el de la gent que hi va posar les mans, a en Toni "Comunes" per aportar dos camions, a la revista "Llucmajor de pinte en ample", a la televisió llucmajorera, i a tot el poble en general per haver tret "deixalles" damunt la voràvia. Gràcies a tots per la vostra ajuda, però també hem de pensar que per molt que sigui el material recollit, solament és un granet d'arena dins el

problema que suposa l'objectiu d'aquesta campanya, com poden esser els marginats, i el nostre medi ambient, però diuen que de moltes coses petites se n'arriben a fer de grosses.

Hi ha gent que té negocis, més concretament bars, com són l'Odeon, el Mandingo's, etc..., que necessiten un contenidor per posar el vidre, ja que tanmateix es tuda sense importar-hi. **Trobam que l'Ajuntament hauria de qüestionar-se aquest aspecte, ja que aquests contenidors són necessaris.**

Una vegada més volem donar les gràcies al poble i esperam que l'any que ve tornem trobar paper, roba i vidre damunt les vostres voravies.
QUEDAU TOTS CONVIDATS!

Grups de joves de la Parròquia

expert

ELÈCTRICA

Calafat

Sens dubte te convencerà

**INSTAL·LACIONS - SERVEI TÈCNIC - ELECTRODOMÈSTICS
OBJECTES DE REGAL - CLUB DE VIDEO**

C/ Sa Fira, 3 - Tel. 66 19 01 (Llucmajor)

-

C/ Nou, 85 - Tel. 65 28 36 (Campos)

Festa de Sant Antoni

Foguerons a Llucmajor

No hi ha cap dubte que la festa la fa la gent, quan vol i així com vol. La gent del poble fa seves les actituds festoses d'altres entorn i no deixa passar cap ocasió de fer bulla. Hem de dir que tan com cantar cançons amb ximbomba al volant dels foguerons no n'hi hem vists massa..., emperò el que se diu menjar xulla torrada sí que n'hem vist molts, del poble

Bar Ca'n Nadal

Restaurant s'Espigolera

Bars Monserrat, Es Suc i Es Glop

i de fora, ja que era avinent aprofitant els caps de setmana.

El primer fogueró que vérem va ser el patrocinat pels amos del Bar Ca'n Nadal, el dia 14, divendres, tres dies abans de Sant Antoni. A partir de llavors, fins al dissabte dia 22, se'n cremaren devers deu a diferents indrets de la vila i patrocinats per amos de cafè, particulars i associacions, com és ara la de la tercera edat, davant el local del carrer de Sant Joan, allà hi acudiren jubilats majors i no tan majors, però la veritat és que nin-

Bar Ca'n Toni

Associació de la III Edat

guns no tengueren ni colesterol ni la sang alta a l'hora de menjar torrat i beure un tassó de vi, o sinó ja ho demanareu a en Macià Estela. Després, davant els bars del carrer de la Bandera, s'Espigolera, Bar Ca'n Toni, i Ses Forques, organitzat per Joan Gelabert i el seu grup de Músics i Joves Balladors que no se conformaren amb el seu sarau i ball sinó que feren venir els músics i balladors d'Inca i de Bunyola; realment va ser on més gent hi vérem arremolinada.

Evidentment quan na Coloma arribava sols era a temps de retratar el caliu i no vos podem oferir cap fogueró compost, emperò creim que les fotos que vos oferim ja són prou significatives.

Foguero de Ses Forques

Ball d'aferrat i ball de llis, cadascú al seu estil s'ho va passar de lo millor. No nos cansàrem de dir que aquests foguerons no tenen res a veure amb els foguerons més clàssics d'alguns pobles de l'interior de l'illa, emperò són els nostres.

Sant Antoni és un bon sant,
cada any ve dins es gener,
ara ja acab aquest cant,
ja tornaré l'any que ve.

G. Oliver

Restaurant Ca s'Hereu

Com valorau la vaga general del 27 de gener?

Alfonso Corbalán
Empleat del SYP

- Jo per una part la veig bé, perquè el que s'està fent amb el treballador és massa. Fa mal fer feina d'aquesta manera. De cara al futur no ets pots fer il·lusions tal com estan les coses. Crec que era necessari que es fes aquesta vaga.

Manolo García Moreno
C.C.O.O

C.C.O.O. de les illes Balears, un cop finalitzada la Vaga general del passat 27 de gener, convocada per CC.OO UGT i amb el suport d'altres sindicats tant d'implantació estatal, com de nacionalitat o de caràcter sectorial, contra la Reforma laboral imposada pel Govern i amb el suport de CIU i PNV així com amb la subtil hipocresia del Partit Popular, ha arribat a aquestes conclusions:

1.- Aquesta central sindical en el procés previ a la vaga general saluda l'esforç realitzat pels delegats i comitès d'empresa de C.C.O.O., els quals han informat de manera extraordinàriament ampla, en els centres de treballs i a zones comercials i industrials d'aquesta comunitat mitjanant un contacte permanent i personal amb els treballadors i treballadores de tots els sectors.

També i malgrat les dades eloqüents i demostrables que posem,

Antònia Llopart
Comité d'Empresa de "Calzados Isleños" Yanko

- Me pareix una vaga molt correcta i molt favorable per als obrers, ja que n'hi ha hagut més que han fet vaga que els que han fet feina. A veure si aconseguim alguna cosa. El Govern ens posa moltes dificultats. Estic quasi segura que el govern s'haurà d'asseure a negociar perquè d'aquesta manera no podem anar.

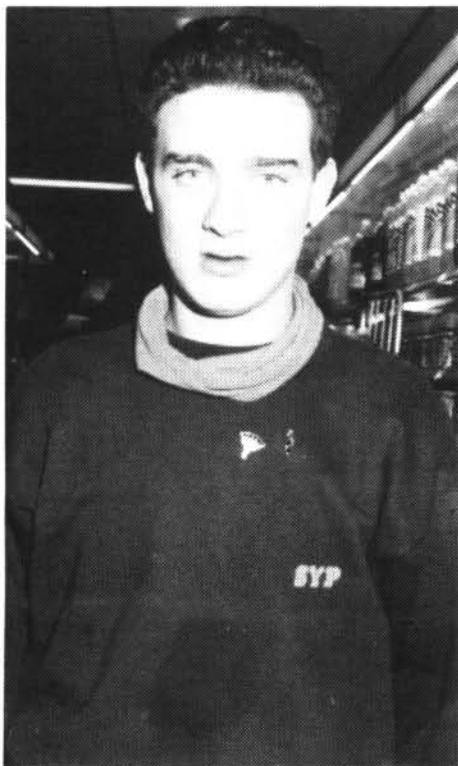
Les normes no són bones per als menors d'edat ni per als majors. Si no basta una en farem dues, de vagues.

Tomeu Ballester
Encarregat del SYP

- La direcció de tots els SYP va decidir tancar per tot.

Vàrem fer feina el dematí dins el local amb el personal que en va voler fer. Però tancàrem de cara al públic. Aquí no hi ha un personal que se posi molt amb els sindicats

sobre les pressions exercides contra els treballadors i treballadores i molt especialment per part de les direccions d'empreses grans i mitjanes, per tal que la vaga no es consumàs, amb amenaces i coaccions de signe divers, constatarem que l'atur ha estat seguit voltant el 85% en aquesta Comunitat, en la seva globalitat essent el de major intervenció el sector industrial valorat en el 95%.

2.- De totes maneres subratllem que l'atur s'hauria pogut estendre més si la precarietat que creix dins el treball no hagués condicionat la voluntat de seguir la vaga de molts treballadors i treballadores.

3.- La Federeació sindical de CC.OO emplaça les patronals de la petita i mitjana empresa a mantenir, en un breu termini, encontres que possibilitin una negociació col·lectiva sobre la base del manteniment actual dels llocs de treball, el seu augment i la no especulació d'una jornada laboral que pogués perjudicar els treballadors i treballadores al temps que, i a l'empar dels decrets del Govern, podrien significar majors dificultats en la incorporació a un lloc de treball en aplicar, un augment de la jornada laboral. En aquest sentit manifestem la nostra més ferma oposició a qualsevol intent, que sota el subtil argument de la competència de les grans superfícies, el comerç tradicional es pugui utilitzar de forma negativa per a treballadores i usuaris.

4.- CC.OO desitja fer notar que, malgrat les orientacions de CAEB, AFEDECO i PIMECO cap als seus afiliats perquè obrissin els establiments i s'evitàs que els treballadors seguissin la vaga, expressa el seu reconeixement a nombrosos propietaris del petit i mitjà comerç, i empreses, els quals, de forma voluntària i fins i tot prèviament a la vaga, varen expressar el seu suport a l'atur i la coincidència amb els objectius d'aquest sense obrir els establiments.

5.- C.C.O.O. de les Illes Balears reclama del Govern de l'estat la immediata retirada del Reial Decret Llei sobre la Reforma laboral i la urgent apertura de negociacions entre els agents socials.

Consideram que seria una irresponsabilitat i una contribució a la inestabilitat social si el Govern deixàs

la seva obligació de reconduir les negociacions, translladant-les a sindicats i patronats.

6.- Finalment, constatarem la receptivitat de mils de treballadors en el procés informatiu. Això i en funció de les dades que ja tenim reforçarà la incorporació dels treballadors i treballadores al nostre sindicat, especialment els joves els quals també han contribuït de forma relevant a l'èxit d'una vaga on s'ha de destacar l'absència de conflictes.

Anita Mora
Joieria Sa Font

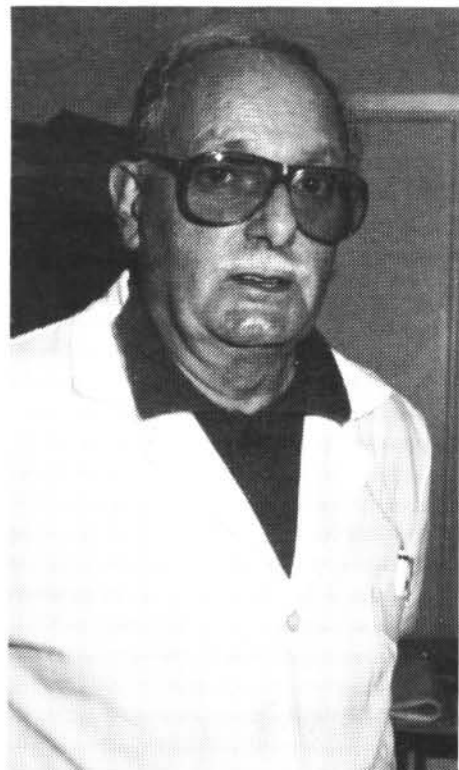

- Cerc que aquesta vaga era necessària de cara al treballador. Hi va haver pocs comerços que en fessin. Jo el dematí vaig tancar i l'horabaixa vaig obrir. Per Palma també hi havia molts comerços oberts.

Pau Rotger
Encarregat de "Calzados Isleños"
Yanko

Hi havia bastant de feina i no s'havia d'haver feta. La vàrem fer perquè no ens quedava més remei. Jo vaig demanar a veure si podríem recuperar el dia perquè tenim feina, però no s'ha fet.

L'obrer ha perdut 7 o 8 mil PTA i no s'han recuperat.

Miquel Servera
Encarregat de Prefama (Materials de construcció)

Nosaltres vàrem tenir obert. Jo estava conforme amb el que demanaven però no volia fer la vaga perquè som anti-vaga. Es va fer feina amb tota normalitat.

Només els xofers feren vaga per recomanació nostra. Per a ells era més conflictiva a causa dels "piquets"

TALLERS CAÑELLAS — ROTGER
SERVEI OFICIAL *FIAT*
FIAT PRESENTA LA NUEVA FIAT.

Lo último de Fiat ya está aquí. Con más pasión, más amor por el detalle. Fiat presenta el Fiat Punto. Más seguridad, cada centímetro del Fiat Punto ha sido concebido para proteger la vida a bordo. Más temperamento, un auténtico símbolo de fuerza y energía, con una estabilidad y una manejabilidad superiores a todo lo conocido hasta

ahora en su segmento. Más respeto por el medio ambiente, lo que significa: la reutilización total de los materiales que lo componen, excluyendo en su producción todo tipo de productos perjudiciales para la naturaleza. Seis velocidades, el Fiat Punto SS "6 Speed" transforma todos los esquemas convencionales de conducción.

Sensaciones más energéticas y brillantes con consumos reducidos. El Fiat Punto presenta 19 versiones en 3 o 5 puertas. Con el Punto, Fiat presenta la nueva Fiat.

DESDE 1.180.000 PTS.
PVP. Puntuación y Boleones IVA. Transporte e imp. de matriculación no incluidos.

FIAT PUNTO. LA RESPUESTA. *FIAT*

GRAN CAMPANYA DE FINANÇAMENT

Quatre anys amb quotes dobles els mesos de juliol i desembre de cada any

Entrada 10 %. 14 quotes a 7.500.- el primer any

TAN SOLS PER 7.500.- CADA MES PODEU ESTRENAR UN CINQUECENTO

CINQUECENTO
MALLORCA Y EL, HECHOS EL UNO PARA EL OTRO.

* Hay un Cinquecento desde 936.000 P.V.P.
 * Aire acondicionado opcional.

**POR FIN UN VEHICULO
 PENSADO PARA MALLORCA;
 PEQUEÑO POR FUERA Y GRANDE POR DENTRO.
 AGIL, ECOLOGICO, ECONOMICO Y SEGURO EN SUS DESPLAZAMIENTOS.
 VENGA A PROBARLO.**

FIAT

C/ Hispanitat, 19 - Tel. 66 06 47 (Llucmajor)

LA FINESTRA

Quan regna la pau dels cementiris

En esta ciudad del imperio de la muerte es superior al imperio de la vida. Amb una tal retòrica de solemnitat de trona, el predicador de l'ofici de cap d'any de 1936 glossava el balanç demogràfic dels dotze mesos anteriors. El primer número del periòdic local "La Semana" en donava compte el 4 de gener. Segons les dades parroquials recollides pel novell setmanari, l'any 1935 havien mort 127 persones (67 homes, 51 dones, 7 nins i 2 nines) mentre que tan sols s'havien nat 86 (meitat nins i meitat nines: 43) i s'havien celebrat 52 matrimonis. La parròquia -i per extensió el poble- havien perdut 41 feligresos.

L'any 1993, segons dades del Jutjat de pau publicades per la nostra revista -ja no són recomptes estrictament catòlics, sinó dades civils- el municipi de Llucmajor ha registrat 120 baixes (55 homes i 65 dones) i 91 naixements (49 i 42 nines). El dèficit és de 29 ànimes, dit en el sentit menys espiritual del mot. Encara que defuncions i natalicis no mantinguin les mateixes proporcions que fa 58 anys, és obvi que el predicador d'enguany -o el jutge- també hauria pogut fer esment de les sinistres observacions sobre l'imperio de la muerte, que ara ens sonen a premonicions legionàries per mor de com va anar la història aquell any 36.

Vista la tònica demogràfica, no sé si a aquest pas aviat prendrà més força la necròpolis dels voltants de Beniferri que no tot el poble sencer. No és d'estranyar, doncs, la forta demanda de nínxols i sepultures de més enllà del Revolt, pot ser fins i tot més gran que no la de cases de pisos de la vila. Ja sabem que el descans etern al peu de la serra de Galdent és un notable conhort per a cors desesperats: **queremos que nos entierren juntos en el cementerio de Llucmajor**, va sortir ara no sé per on.

Vet aquí, doncs, per què el consistori governant deu tenir com a màxima prioritat l'ampliació d'això que altre temps en deien el camp de les ànimes. Qui sap si els quatre anys de govern gasparià no es caracteritzaran només per l'atenció prestada a la cosa mortuòria. Sobretot si, essent justos, entre la feina feta els descomptam la continuïtat d'algunes obres ja començades en temps anteriors: piscines, poliesportiu, guarderia, ronda, polígons... A no ser que com a mèrit també s'hi vulgui incloure la diversiat i profusió de crèdits i manlleus.

I no els ho criticarem: del seu pa faran les sopes i ja ho arreglaran com millor trobaran. Al cap i a la fi, tot govern es deu als seus electors. Qui sap si entre tots no han demanat res més que obtenir -ni que sigui en vida- el trist descans de la pau dels cementiris?

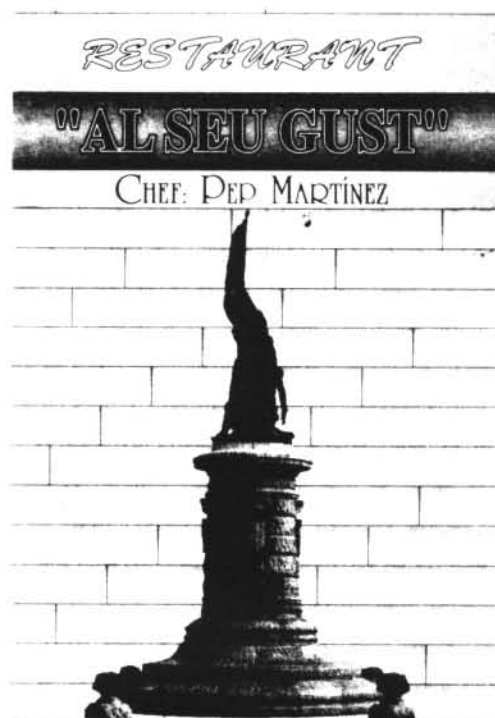
MACIÀ GARCÍAS.

"SA NOS TRA"

CAIXA DE BALEARS

CRÈDIT VIVENDA

AMB AVANTATGES

TANCAT ELS DIUMENGES A LA NIT

C/ NICOLAU TABERNER, CANTONADA
PASSEIG JAUME III. TEL. 12 03 12

Quaderns del Fum Major

Maria Antònia i l'autopista clandestina

*A la terra dels avis i del pare,/ tota ella amb
so de pins murmuriosa/, joia del cor i de
l'esguard delícia,/ s'aixecava un sol pi de
pinya vera...*

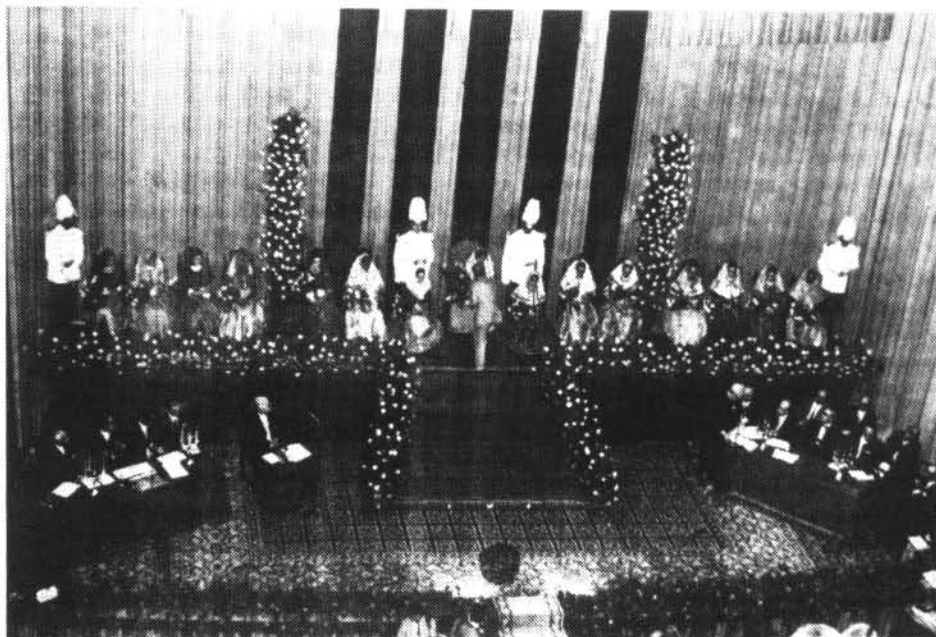
Són els primers versos de El pi ver, un dels millors poemes de M.A. Salvà. El retrob a l'antologia de poesia catalana del segle present que inclou el llibre *L'escriptor de poesia*, publicat fa pocs anys per Jordi Balcells i Albert Roig, denunciador aquest de màfies poètiques de la catalanor... Com a la resta de poetes antologats, el lloc de naixença i dues dates definidores del temps d'una vida acompanyen el nom: *Ciutat de Mallorca, 1869-1958*.

Passats uns dies, fent zapping, trob a l'andywarholiana tv local -la mateixa que la UGT deu voler tancar i que se'n subhastin els estris- Don Mateu donant compte de les previsions municipals per commemorar el centvinticinquè aniversari del seu naixement, tot i que a estones sembla que el que vulguin commemorar més és que fa vint-i-cinc anys Don Mateu -parla en primera persona- va organitzar uns Jocs Flors pel centenari de la poetessa.

Certament, sovint els homenatges diuen més de qui els ret que de qui els rep. Fent història, el tinent batle de cultura té problemes per recordar el nom de Jaume Vidal Alcover, que va estrenar l'actual costum de fer cada any una conferència sobre MAS i publicar-la després. Tampoc no esmenta qui va posar en marxa aquesta manera anual d'homenatge: a l'enemic, ni aigua.

Enguany sembla que la conferència s'ha substituït per una -tardana- taula rodona entre els conferenciants pretèrits. I d'això, i alguna minúcia més, sembla que en podem dir *any mariantonià*.

Exclouré de la (des)qualificació l'edició d'una antologia de textos de la poetessa, destinada a l'ús escolar. Una de consemblant fou el meu primer llibre de poesia. I la iniciativa em sembla, en principi i en general, digna de lloança. Com que tenc damunt la taula l'interessant eina pedagògica "*Una passejada per la costa llucmajorera*" de Cels Calviño, record la passejada mariantoniana per la Marina de Calviño i Sbert, i pens que no estaria malament que l'antologia escolar

Uns jocs florals amb molta barra

es reforça en aquest sentit, enlloc de limitar-nos a reedicions.

Ja he escrit aquí mateix massa vegades que rebaixant el nivell de l'homenatge -conferències incloses- al pla subaltern, localista i provincial a que ens volen acostumar, no es fa gaire favor a la poetessa. I em fa tot l'efecte que la rodona xifra de 125 anys es celebrarà entre la imprevisió, la pobresa, la curtor d'idees i el localisme triomfalista, panxacontent i horter. Balanguerum de casta putrefacta. Com si la mateixa data no especificàs que ha passat un segle i quart d'història per damunt el món. Pobra imatge de la real importància de l'obra i la persona de Maria Antònia. Ni es deuen haver convocat entitats culturals, socials, pedagògiques per planificar.

Tal vegada l'amo En Rabasco tem la difusió i l'anàlisi de la figura, els seus valors, el seu missatge. Ell que n'és un *connaissanceur*. Per ventura haurem de tornar a posar una barra de més a la senyera, per tal que el *pacte municipal* no pateixi un accés de catalanofòbia tremens... per barra que no quedi?

Un altre homenatge per a l'any "mariantonià": El pianista Joan Moll, difusor constant de la música de composi-

tors mallorquins, em conta com la família del músic Baltasar Samper li deixà dues cartes autògrafes de la nostra poetessa al compositor, adjuntat-hi alguns documents complementaris, entre ells un dibuix fet per no record qui de la família Salvà de s'Allapassa al qual es fa referència a una de les lletres. La comanda era cercar-los un comprador que no conegués el valor i en garantís la conservació. El preu, simbòlic, i en tot cas, assequible, no era gaire superior a les cinquanta mil pessetes.

Són fàcils d'entendre les consideracions que impulsaren Joan Moll a fer la primera oferta a l'Ajuntament de Llucmajor. "L'oferta -em deia- fou en principi ben acollida; però es retardà la decisió fins en haver consultat a dos "assessors". Em consta que el primer féu entusiasta costat a la proposta. El segon s'hi degué negar, negant valor als documents. Després de més d'un any d'espera, la resposta ha estat que no interessava".

La historieta acaba amb la compra dels documents per un descendent de la família Salvà. La moral? tu mateix, lector. Per part meua, una reflexió, recordant que he sentit contar que ja va haver-hi assessors que desencorajaren un passat ajuntament de comprar la casa de

la poetessa quan sortí venal: el millor i més cert homenatge podria ésser la constitució d'una Fundació que dugués el nom de la poetessa, i es dedicàs a promoure l'estudi i difusió de la seva obra, la creació poètica i l'amor a la llengua i la terra que Maria Antònia tan vivament va sentir i expressar.

Tal vegada és demanar pinyes veres a un figueral de moro estèril. *Glorificada sia senyor, la noble llengua...* i vengui sortir a la foto. El fet és que acab de rebre un escrit de l'ajuntament, de to comminatori, amenaçador, recordant-me un deute fiscal que no ha estat superior a mil duros. Deixaré de banda el demanar-me perquè jo si i els xalets il·legals no, possem per cas. (*Oh ma terra pairal! Oh terra eixuta, / que pervingueres a apagar ma set/*

A la terra dels avis i del pare... un magnífic vers per començar un bell poema: ens introdueix en una relació emocional, moral, interior, abans de donar-nos un sol tret descriptiu. Després avançarà oposant l'omnipresència dels pins murmuriosos amb la unitat del pi ver... I quina bella lectura en feu Vidal Alcover...

Ara, el poema, ens remet al passat; o contrasta amb un present urbanitzat, renouar de cotxes, cans de xalets il·legals, excavadores fent benzineres, autopistes camuflades, polígons industrials, centrals elèctriques amb permís de Madrid, bases militars si no anam vius.

A la terra dels avis i dels pares, la remor dels camions que se'n duïen els simuladors de vol tan famosos com efímers (però el nyarro arquitectònic, allà

una carretera ampla, relativament ben trespollada, destinada a ésser una de les vies de comunicació bàsiques de l'illa, la que uneix Ciutat amb tot el migjorn... però sense gens de visibilitat en un traçat ple de revolts que l'ha batejat amb la ironia popular de *Sa Calobreta*.

No fa falta cap títol d'enginyeria ni cap benefici institucional amb plaça de funcionari per entendre que un sol vehicle passant a seixanta per hora la col·lapsa. Ni per preveure el balanç tràgic en vides, integritats físiques i bens materials que l'experiència confirmaria.

Fins on jo ho sé, de tal malifeta (l'espanyol té un terme ben precís: *chapuza*) no se n'han depurat responsabilitats tècniques ni polítiques. Ho dic perquè l'anuncia Calobreta 2, el desdoblament, és el reconeixement implícit del fracàs - o una segona etapa d'un pla prèviament concebut. No sé que és pitjor.

Humpty Dumpty, el personatge de Lewis Carroll, ja diu que les paraules signifiquen allò que el poder vol. Ara, el poder vol que carretera desdoblada, o doblada, signifiqui allò que solem dir-ne autopista. I és que anys de lluita ecologista contra els de sempre han associat a aquest segon terme connotacions de desastre territorial, d'estudi d'impacte ambiental previ, etc.: de simple debat democràtic.

Pel que veim, enlloc d'anomenar les coses pel seu nom, ells, juguen amb les paraules. Com si alguna ment envitricollada hagués preparat, davant l'alternativa de debat racional i públic sobre la qüestió de les comunicacions i el transport de la vila i la comarca, i sobre autopistes, si voleu, i les seves conseqüències i alternatives, fer-la necessària per la via dels fets: fent una carretera a l'estil antic, de quan amollaven un ase i per allà on prenien, per allà obrien camí. Un invent que, vist els, previsible, resultats, poden pensar que farà més engolidora i desitjable als ulls populars la carretera desdoblada famosa.

Tornant a la vila, en processó, tira-tira darrer una ruïnós camió fumejant que em fa sentir la revisió obligatòria del meu cotxe com una injustícia, albir la sòbria magnificència de les cases -i el tallaiot- de Son Noguera. I, fins a la carretera, el figueral i el conjunt de petites construccions i enginyers hidràulics que són tot un testimoni d'una manera de viure i sobreviure, de l'agricultura i la ramaderia d'una llarga època; patrimoni que el desdoblament fantasma posa en

El tren, una imatge del passat: una necessitat del futur (foto cedida per M. Rosselló i CC Sa Nostra).

...En mes cançons no t'he afegit un bri/ de beutat, ets molt més... el que em dolia/ que no tothom ho destriés així...)

El fet és que l'ofici municipal, monolingüe, estava en espanyol. On queden els meus drets individuals de catalanoparlant? Per quines cinc-centes jo he de respectar la llei que em fa pagar i ells no han de complir totes les normes sobre ús normal de la nostra llengua?

I això, l'any *mariantonià*. A força de barra, més que una senyera, haurem d'acabar onejant una camiseta de l'Atlètic -de Madrid-, clar.

el tenim...

A la terra dels avis i els pares ens hi volen encolomar una autopista clandestina. Ells (el partit del batle i els seus usufructuaris institucionals) en diuen carretera desdoblada, no sé si adapt bé el neologisme, ja sabeu que ells s'expressen oficialment en castellà.

Sense ésser més que un usuari, un conductor del caramull, la primera vegada que vaig prendre l'actual carretera de s'Arenal, i de ciutat via autopista, em vaig fer càrrec de la seva perillositat:

perill: no ho podem callar.

O serà Son Julià i els seus jardins un punt misteriosos, que pagaran el preu d'un concepte piràtic i aviciat del progrés? Record la llarga agonia del pi marianonià de Ca s'Hereu, sacrificat quan feren la primera Calobreta, innecessàriament, per motius, sembla ésser, burocràtics... Qui ha dit paisatge, qui ha dit turisme, qui ha dit oferta de qualitat?

I si el trànsit passa volant, envoltant la vila, de forma que aturar-s'hi sia una incomoditat... que passarà amb tota la florida comercial que han experimentat les Rondes? No hi han pensat, el batle i els seus, amb les inversions i les expectatives que se'n poden anar a cent vint per hora, vist i no vist?

Al Centre de Cultura de Sa Nostra a Ciutat exposen imatges de la història ferroviària mallorquina. L'ancià i lúcid urbanista Gabriel Alomar i Esteve, en vespres de l'homenatge de Muro i de Mallorca, en recorda que tota l'illa és avui una única gran àrea metropolitana. Ara que el nostre batle en parla, d'àrea metropolitana, amb els de Palma i Calvià, el de les comunicacions i el transport és un tema pendent de discussió global i amb perspectiva de futur. I el tren és una alternativa de consideració urgent i necessària. Els qui davallam cada dia a Ciutat seriem els primers en agrair-ho, si ho feien bé. I a lo millor hi venien turistes. Per exemple.

Sembla, parlant de Rondes, que les necessàries i aturades obres d'aquest nou Quadrat, es tornaran a posar en marxa. La Conselleria del ram hi posarà mà -i pressupost. Ja era hora. Deuen haver vist que, si no s'hi posen prest, no ho tendran a punt de pastora mia a l'hora de les inauguracions i bravates electorals que, inexorablement, s'acosten? I això que ara coincideix partit aquí i a Ciutat. Sia, en tot cas, enhorabona. I endavant, que pareix que no s'hagin d'acabar mai aquestes rondes.

Un altre titular positiu, tot i que no té, de moment gaire contingut encara, és el pla de protecció civil que es va presentar a tota orquestra. A.Ll., a la revista Migjorn, ha fet clares i divertides reflexions sobre torrentades i construccions dins els torrents. I idees de protecció civil. En tornarem a parlar en saber de que va, el Pla.

Les habituals inoperàncies i malifetes

dels nostres democràtics administradors, el vici d'intentar aclarir de que parlen quan diuen que parlen de tal cosa o tal altra, i el grapat de manies personals que bé coneixes, lector constant i pacientíssim, em distreuen sovint de la crònica més o manco sentimental i literària que voldria que fossin aquestes públiques disgressions. Però no puc deixar que l'oblit se'n dugui una botiga de tota la vida que ha tancat les seves portes al Carrer de la Fira sense haver-ne fet esment.

Parl de la merceria que els rètols identificaven com a Creaciones Sem, però tots coneixíem amb el (mal?) nom de Can Gelat. Una desgràcia que a tots ens està per igual assegurada, la mort, ha decidit, en última instància, el tancament. La mort del seu propietari, que vull que presideixi aquesta evocació assegut a la trona on repassava meticulosament els comptes i feia anar la màquina registradora abans de cobrar. Amb la seva peculiar afabilitat, tractant a les clientes de nina, i en companyia d'un ca, de talla petita i raça capriciosa.

A la seva tradició comecial, Ca'n Gelat afegeix, per a la meua generació, si més no, un altre mèrit innegable. Els de la nostra infància foren temps d'obscurantisme i repressió. Parl de fa uns vint-i-cinc anys, posem per cas. Abans de que un amic, fent un cercle amb l'índex i el polze de la ma esquerra, hi fes entrar i sortir amb gest ben gràfic l'índex de la dreta, iniciant-nos en coneixements tan prohibits com ponderosament atractius... Abans que els mateixos frases que ens donarien la seva particular i esbiaixada visió del que en dèiem educació sexual, tancassin les portes del batxiller i un cert futur a un nin d'onze anys perquè tenia unes postals "pornogràfiques" d'una ingenuïtat irrisòria (acumulacions tebeesques de cossos i membres i postures...) Abans que ens entretinguéssim a rescatar i retallar revistes estrangeres del fons turístic i europeu de s'Arenal...

Bé, llavors, el mostrador de la dreta del portal de la merceria, amb la seva exposició de roba interior de dona, llavors, em sembla recordar, de proporcions vacunes, fou per a nosaltres font d'informacions i delits inconfessables. Si, lloc capital d'un fetitxisme desinformat i ingenu, temple de l'erotisme local, incipient i amb molts d'endarrers...

En fou, uns anys més tard, apoteosi bunyulesca, un maniquí que exposaven al portal, mig maniquí, realment, ja

que eren unes comes, fins a la cintura, tot de formes vagament femenines, destinat a exposar-hi *pantis*, aquesta evolució de les mitges, probablement molt còmoda i abrigada, però certament molesta per altres urgències, i evidentment d'absoluta inferioritat estètica. La qüestió és que, al maniquí esmentat, li posaven davall els *pantis* unes púdiques bragues negres que transparentaven rotundament des de davall la fibra sintètica, fent l'efecte absolutament contrari del desitjat, dotant l'ambigu estri de fusta d'una aparença com de sexualitat barroera i kistch digne de constar a aquest memorandum: ningú hauria suposat un sexe femení baix d'aquells *pantis*, fins que l'hi "posaren", posant-li les bragues...

Hi ha més noms, més noms de persona que demanen el seu espai a aquestes notes precipitades i provisionals: a la lletra M de la Gran Enciclopèdia de Mallorca hi compareixen l'amic colomista Julià Monserrat, el glosador-poeta, autor teatral i personatge de vida agitada i novel·lesca Pere Joan Monserrat i Miquel, a qui vaig conèixer, ja malalt a s'Illot, on moriria poc després, els avant passats de l'ex-batle Joan Monserrat, ignominiosament assassinats com tants d'altres llucmajorers demòcrates en nom de *Espanya, Una, Grande y Libre* i tota la pesca, com el que apareix, natural de Llucmajor, a un llibret sobre la repressió a Algaida: tirs a les comes i foc damunt un caramull de llenya... o com l'amiga Aina Mir, convertida en personatge literari per Gabriel Janer Manila... És un *trailer* d'urgència contra l'espai que s'acaba. En parlarem el mes que ve, d'aquestes persones, reals com la florida dels ametllers entre la boira matinal, com la mica de blau que comença el Rèquiem de Giuseppe Verdi- es desprèn ara mateix de les teulades de la vida, mentre als cimals del llorer hi tremolen lluors d'aram, volatejos, com si el temps fos un aucell disposat a cedir-nos la treva provisional del son... És llavors, fonent a negre, quan encara albiram, com en un somni d'Aina Cohen, la reina dels Jocs Florals pujant els esglaons entapissats, avançant entre l'enramellada escenogràfica, en direcció al teló de fons del Teatre Recreatiu, sobre el qual penja una senyera amb cinc barres de sang sobre fons daurat: les quatre barres catalanes, i la cinquena.

Miquel Cardell

Regal d'any nou a un ateneïsta del PSM de Llucmajor

Sra. Directora: li agraiem que inserti a la revista de "Pinte en ample" l'escrit que enviam des de la Secretaria d'informació d'ASI, per la qual cosa li estam agràits.

Tots sabem que durant les festes de nadal, moltes persones s'intercanvien regals com a prova d'afecte, de perdó, de reconeixement als "favors rebuts" etc. etc. Nosaltres no volem ser menys i com que sortosament mai no hem rebut ni regals, i felicitacions per nadal, de persones que haurien d'estar agràides pels nostres actes polítics. (segurament perquè no n'hi deu haver), hem volgut no obstant això -i sense que serveixi de precedent- regalar una mica de publicitat en aquest any que ha començat a D. Manuel García Moreno, segons sembla "representant" d'IU o ateneïsta del PSM, per clarificar-li una sèrie de dubtes, tot i que pensam que aquests dubtes no poden existir en la seva persona, probablement deuen existir per a aquelles persones de Llucmajor que hagin llegit el seu article intoxicador d'OPINIO a la revista "De pinte en ample de Llucmajor".

-En primer lloc, Sr. García, sentim comunicar-li que no li donarem la satisfacció de contestar a tant subjectivisme i subestima emprats al seu escrit i que tan peculiarment dedica al nostre partit polític mitjançant la seva figura representativa.

- En segon lloc, li comunicam que el canvi d'actitud pres des d'ASI (i no de Rabasco) a l'Ajuntament, respecte de son ANTELM, creim que ho ha de demanar al Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears. Nosaltres continuam pensant que això d'aquest "territori del benestar" és una autèntica barrabassada i sobretot il·legal. Punt.

- Rn tercer lloc, li escrivim per al seu coneixement personal, encara que això no serveixi de res, que el Pla parcial d'urbanisme del 26 de maig de 1983 i la seva modificació dia 8 de novembre de 1985 (El Sr. Rabasco encara no era a l'Ajuntament). Més tard, dia 26 d'octubre de 1987, amb els vots del PSOE, del PSM, de Miquel Clar, etc. es va aprovar definitivament el projecte d'urbanització

d'aquest pla parcial. I per a la seva tranquil·litat li direm que qualsevol promotor que vulgui canviar l'edificabilitat per zones verdes, ho pot fer. Punt.

- I per acabar, Sr. García, sentim vergonya intoxicadora, en haver-li de contestar, sobre l'apartat de la benzineria d'Aquacity, vostè diu...

"Desmentir o no si és veritat que CAMPSA -competidora de CEPESA- ha fet donació de 44 milions a AQUACITY a canvi d'instal·lar una benzineria dins el seu terreny previ a l'aprovació municipal".

I ens fa vergonya haver de contestar-li a això, perquè afirmam que és vostè un intoxicador de publicacions. Perquè si sabés la veritat, -com estam conveçuts que la sabeu- no posaria en dubte la credibilitat i l'honradesa del nostre President. Sr. Rabasco, però com que veiem que tot el que manifesta vostè, ho fa influenciat per algú que no vol mostrar cara, o amb s'única intenció de fer mal, li aclarirem -i també sense que serveixi de precedent- el tema de la benzineria d'AQUACITY, i de passada, que el poble ho sàpiga.

"De tots és sabut, que fa bastant de temps, l'actual gerent d'Aquacity, Tolo

Sbert, va contactar amb els responsables de CAMPSA per posar una benzineria als aparcaments que hi ha a Aquacity, devora la carretera.

No sabem si Aquacity va cobrar diners o no, per avançat, encara que "ràdio carrer" assegura que efectivament va cobrar una quantitat bastant elevada a canvi de la instal·lació de la benzineria a l'esmentat aparcament.

Repetim, a nosaltres com a ASI, no ens consta. No obstant, demani-li a CAMPSA.

Tanmateix, estam en disposició d'afirmar que dia 22 de desembre de 1992 va tenir entrada a l'Ajuntament de Llucmajor un escrit de Bartomeu Sbert Nicolau, com a gerent de Palma arc, S.A. societat explotadora d'Aquacity, en el qual manifestava que:

"aquesta societat té en projecte la construcció d'una Estació de servei en conveni amb CAMPSA, en una porció de terreny de 1800 m2 dels 150.000 m2 que posseeix, en els quals consta l'interès social per al parc aquàtic.

Amb la present sol·licitam al nostre Ajuntament l'ampliació de l'interès social actual per a la construcció de l'esmentada Estació de serveis, etc. etc..."

EURO - IDIOMAS
Llucmajor

*Apreneu idiomes amb grups molt
petits amb professors amb experiència
nadius i llicenciats*

Acadèmia d'Idiomes
Carrer Rei Jaume II, 48 Llucmajor Tel. 66 1133

Posteriorment, amb data del 25 d'agost de 1993, el Sr. Sbert Nicolau, fa efectiva una quantitat de doblers en concepte de taxes a l'Ajuntament de Llucmajor, sense que això impliqui l'aprovació de la llicència.

De manera curiosa, ni la comissió d'urbanisme ni el president. Sr. Rabasco, no tenia el menor coneixement oficial d'aquest tema. Fins que dia 21 d'octubre de 1993, l'assumpte es va portar a la comissió d'urbanisme, on va ser sotmès a votació i el resultat va ser de 3 vots a favor (PP), 3 en contra (PSOE i ASI), com a President de la comissió el Sr. Rabasco va haver de desempatar... sap vostè Sr. García, què va votar el Sr. Rabasco? va votar en contra, per la qual cosa aquest tema no va anar més envant i esperam que no hi vagi, perquè altrament es conculcarien els acords de la comissió d'urbanisme. i això seria molt greu per a tots.

Esperam que d'ara endavant, sigui vostè una mica més seriós a l'hora d'emetre opinions en els mitjans de comunicació, encara que lògicament, tot és vàlid si l'únic que interessa és insultar.

Secretaria d'informació d'ASI

El CN s'Estanyol crema malgrat la crisi

Calent, calent, i a tot foc! la Junta i el President Antoni Ginard són contraris a la situació de crisi que viu el país, que ha obligat els governs autonòmics i fins i tot estatal a reduir els pressuposts.

I ens referim a això perquè, si tenim en compte que el President i la junta disposen dels doblers del club, doblers de tots els socis, és imperdonable que davant la crisi econòmica en que tots estam preocupats -exceptuant la Directiva i el seu President- aquests senyors ens preparen balls un darrera l'altre amb Orquestra en el club, excursions amb autocar i tot, sopars... apart dels trofeus que es necessiten per a les regates d'Optimist i de creuers, conforme a una circular que han remès als socis, la qual cosa exigirà el pagament de grans sumes.

Com que, segons el refrany castellà "el horno no está para bollos", si realment a les arques del club hi ha doblers per regalar, convendria més que el President, en lloc de tanta festa, sopars i balls ens perdonàs el pagament de la quota de soci, perquè no tots som tan rics ni tan pobres.

I una altra solució seria que el President pagui les festes que ha organitzat. I així, tothom content.

Encara que tard, desig a tots els que formam oposició al President, un felix 1994.

Una abraçada de M.B.C.

FUNERÀRIA Nostra Senyora de Lluc A.SASTRE

C/ Revetlla 9 i 11.
Tel. 62 01 46 (Santa Maria)

El Sr. Sastre de Santa Maria, gerent de la Funerària Ntra. Sra. de Lluc, ha nomenat un representant per atendre qualsevol servei funerari, per informar sobre els preus, per poder concertar el servei que es desitgi amb antelació i per poder evitar qualsevol sorpresa.

El nostre representant atendrà serveis particulars i de la nostra Companyia d'assegurances les 24 hores.

C/ Ciutat, 127-1r. Tel. 66 18 62
(Llucmajor)

RESTAURANT
PIZZERIA

TORRE DE CALA PI

Urb. TORRE DE CALA PI

LLUCMAJOR - MALLORCA

Tel. 908 73 98 43

ESPECIALITATS

Pizzes

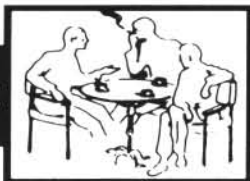
Carns al forn

Peixos

OBERT TOT L'ANY

TANCAT ELS DIMECRES

XERRADES DE CAFÈ

Si no vols brou, dues tasses

- Que no saps la darrera?
- Bona o dolenta?
- Per a molts, serà de rebatua...
- Mem si és la mateix que ja sé...
- Idò diuen que faran taxa de recollida de fems a tots els qui tenen casetes a foravila.
- Sí que ho he sentit a dir
- Em pareix que és la cosa més justa, perquè aquests xaleters i "domingueros" han de pagar allò que costa la brutor i bosses de fems que escampen per tots els camins i voreres de les finques.
- I a mi em sembla una injustícia, perquè crec que la majoria no fa tant de fems com per fer-los pagar el mateix que paguen els que viuen a la ciutat.
- Però donen més feina, perquè els han de recollir a foravila
- Crec que tot això ens passa per deixar construir tantes de casetes, que han convertit el sòl rústic en urbà.
- Però no s'hi val que paguin les conseqüències els pocs que tenen cases només per guardar les eines i no fan brutor ni donen gens de perjudici.

- També n'hi ha molts que, en lloc de posar els fems dins bosses, els enterren i serveixen d'abonament de la terra.
- O per a les rates...
- I els que tiren les botelles de cervesa i altes envasos de vidre o de plàstic?
- Els escampen per tot arreu i on els dóna la gana.
- Però si continuem d'aquesta manera, posant-los un impost, no resoldrem el problema.
- No, però al manco contribuïran a repartir les despeses que costen al nostre Ajuntament la netejada de bosses i brutor escampats pels camins del terme.
- Creis que feis el problema massa gros, perquè no hi ha tants de fems com deis. De cada un que tira les bosses on li ve bé, n'hi ha cent que ho fan així com pertoca.
- Has exagerat el percentatge, perquè n'hi ha molts més que es foten de la neteja, de la brutor i de la contaminació.
- Idò que paguin aquests i deixen els altres tranquils.
- I que no paguin justs per pecadors...
- I tu, com ho distribuïries?
- Intensificant la vigilància.
- És molt bo de dir, en no ser que doblassis el cos de la Policia municipal
- O fer-ne un de policies rurals...
- Sabeu que us dic? que si jo fos un dels afectats, no pagaria, perquè no crec que sigui ni just ni constitucional
- Tant si és una cosa com l'altra, el que és cert és que molts hauran de pagar dues vegades aquesta taxa de recollida fems.
- Si no vols brou, tassa i mitja.
- NO, dues tasses...

UN QUE ESCOLTAVA

Plorau, plorau, que ja és mort

EL CARNAVAL

L'Obra Cultural Balear comunica a les seves amistats tan sensible pèrdua. Agraïrem la vostra assistència el dimarts, dia 15 de febrer de 1994 a les 20 h per a la conducció i posterior enterrament a Plaça.

No s'avisava particularment.

Un grup de músics s'han dignat a acompanyar-lo segons la forma acostumada.

Casa Mortuòria: C/ Bisbe Taixequet, 105 (Llucmajor).

ES PREGA DOL RIGORÓS.

De noms i de llocs (XII)

Betlem

Ja ens tornam a trobar, amics i amigues de Lluçmajor avui per parlar amb l'amo En Biel Rosselló Adrover, qui fou durant vint anys, el pagès de Betlem.

Neix un vint-i-vuit d'agost de l'any 1914, a Manacor i, a l'edat de deu anys, ja va venir al nostre poble.

L'any 1927 va anar a Can Garra Seca i, el 1935, passaren a Betlem. "Quan mor el meu pare, hi passam la meua dona i jo, Na Margalida Ramis, nascuda a Pina l'u de gener de l'any 1918".

L'any 1955, anàrem a Son Muletó, on hi treballàrem quatre anys; després de tres anys a Cas Rossos, el senyor de Betlem ens vingué a cercar i duguérem les dues possessions alhora.

Una vegada casats els fills, estàrem deu anys a Can Botilles, una finca més petita, i ara ja en fa catorze que som a la vila.

-Quins topònims vos criden més l'atenció a vos?

-Ses Casetes que eren barraques de roter, es Camí des Far que encara és un camí públic, Na Gran que té un kilòmetre de llargària, es Coll de s'Egua i sa Sivina que són davalladors de ses penyes, s'Hortet des Garriguer que té sa Rota d'En Fosquet, ses Mates Clares amb sa Rota d'En Barret, Na Valent que té les rotes de Mestre Miquel Figuera, de Mestre Jaume Monjo, de Mestre Tomeu Cacaue i d'En Sala.

De totes les tanques i sementers les millors per al conreu són: sa Tanca des Vicari, es Sementers dets Ametlers Vells, sa Tanca d'Enmig, sa Tanca des Llettreros, es Mitjanet, es Mitjà des Bous, sa Tanca des Xots, sa Pleta des Xots, es Camp Garbí, aquest darrer anomenat així perquè feia moltes garbes.

-Què hi semblàveu sobretot en aquests sementers i tanques?

-Hi semblàvem gairebé de tot. Hi

Biel Rosselló i Margalida Ramis (Fotos C. Julià)

semblàvem faves, civada, ordi i blat.

Un any tocava sembrar un sementer i un altre a un altre, de tal manera que els cultius anaven rotant.

-Ens heu parlat de rotes, els guanys dels rotors com es repartien?

-Tots els rotors, que es deien "Vilanos: (perquè vivien a la Vila), havien de pagar al senyor una part, del que treia la rota, segons el terreny; de cada deu garbes, n'hi havia una pel senyor i, si el terreny era molt bo i la collita havia estat profitosa, de cada set o vuit, una pel senyor.

La millor rota era una que estava dins la possessió de sa Torre, anomenada sa Figuereta.

No hem d'oblidar que el roter només comandava d'aquell terreny fins que havia segat: el preparava i en treia un profit.

El pagès ens cedia les rotes. Me'n record d'En Jaume Martí "Rafelino", molt amic del meu pare, i els garri-guers, que també se cuidaven de les rotes.

Quan l'havíem segada, el garri-guer contava les garbes i marcava, amb un brot de mata, les que tocaven

a la casa, i cadascú s'enduia les seves.

A això li diuen "es Deume". Quan a la casa es posaven a batre "es Deume", feien un bàndol que deia: "tal dia es comença a batre es Deume i, de tal dia a tal altre, tornaran els vencisos"; els qui anaven prest, triaven els més bons i els altres es quedaven amb la resta.

-Havent-hi tantes rotes, també devia haver-hi moltes barraques?

-Ja ho crec, n'hi havia moltes. El

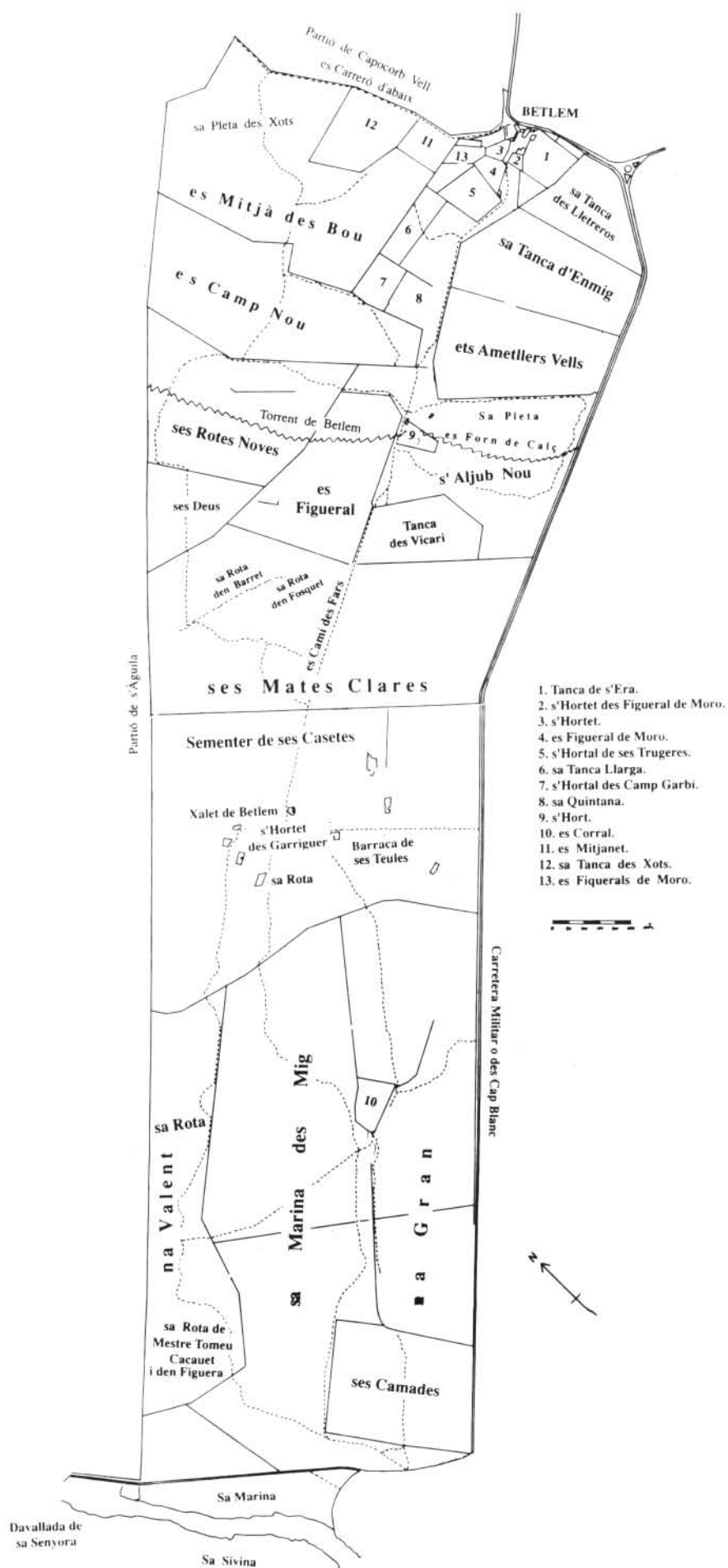
Sementer de ses Casetes es diu així perquè hi havia moltes barraques, i eren barraques de rotors. També n'hi havia de carboners, que venien de Mancor i Caimari. Quan s'acabava la temporada de fer carbó i venia el temps de l'oliva, se n'anaven a collir-la als seus pobles i, quan tornava a venir l'estiu, venien i feien la barraqueta i hi passaven tot l'estiu. Alçaven una pareteta de devers un metre i hi posaven barres i ho tapaven amb el càrritx que havien duit, i ja podia ploure. "Era una vida molt dura".

De la llenya més gruixada en feien carbó i, a la resta, la cremaven "al vol" (empraven ullaastre i mata).

No feien res més que carbó, i el traginaven cap a la Vila a vendre amb un carretó.

També hi ha sitges dins ses Rotes Noves, sa Pleta des Xots, s'Aljub Nou, ses Mates Clares i quasi per tot.

De forns de calç, ja en feien abans d'estar-hi noltros. M'enrecord d'En Pep Catorze, que en feia a camionades, de vegades se'n duia quatre o cinc. "Era una vida molt diferent a la dels carboners".

-I de torrentades, que n'heu vistes moltes?

-N'he vistes una o dues. Era el desembre de l'any 1946 o 1947; jo anava pel camí i l'aigua ens passava tall dels genolls.

De gelades si que n'he vistes moltes però, de neu, n'he vista ben poques vegades.

Me'n record que un any havíem sembrat faves dins es Camp Garbí, i quan ja eren ben grosses va fer una gran gelada, el vint-i-dos d'abril, i va quedar tot cuit, tot mort, no va quedar cap arbre ni un, encara avui no n'hi ha d'arbres, però també és perquè no n'hi sembràrem.

Si no hagués estat pels conills, que no tenien cap malaltia ni una, les collites haurien estat molt més grosses i profitoses.

No hi faré molt lluny si dic que ens n'anàrem pels conills, i ens hauríem d'haver anat deu anys més prest; hauríem avançat molt.

-I de caça, com era Betlem?

-Hi havia molts de conills i, com que criaven com a mosques, feien molt de mal.

Dos anys després d'haver-nos anat, va començar a pegar "es mal" i ja no va esser allò mateix.

És el que vos he dit abans: "Ens havíem d'haver anat deu anys abans i haver-nos quedat dos anys més".

Abans no pegàs "el mal" (la mi-xomatosi), hi havia cent cinquanta ovelles, i ara n'hi podria haver més de dues-centes i bones.

De genetes n'hi havia moltes i notava la seva presència amb els caguers enrevoltats de figa, que anaven

Les cases de Betlem

emmagatzemant per a l'hivern.

-I d'aljubs n'hi havia molts?

-N'hi ha un de molt gran, devora Capocorb Vell, que era de tres (Capocorb Vell, Capocorb Nou i Betlem).

He sentit contar que quan el feien, els senyors de Capocorb Vell i Betlem ja trobaven que bastava de picar, i el senyor de Capocorb Nou va dir que s'enfonyaria un metre més "i, si un dia he de menester aigua, hi tindrè dret", i així ho va fer, marcant al nivell d'aquest últim metre amb una creu feta a piquets.

D'això deu fer uns dos-cents anys.

D'aljubs, n'hi ha dos més: l'Aljub Nou i un altre, devora es Xalet del Senyor.

L'aigua, però, no ha mancat mai, i sempre n'hem tinguda. Només en temps de la guerra va minvar, per-

què se n'enduien per rentar els presos, un centenar, que hi havia a Capocorb Vell i, amb un camió n'anaven duent. "Els anys que plovia poc i colliem poc".

-I d'animals, quins fèieu?

-Fèiem xots i porcs. Teníem una guarda d'unes cent-vuitanta ovelles, totes elles mallorquines, perquè es defensaven millor. En total érem quatre germans i una germana, a més dels nostres pares, que les cuidàvem i treballàvem a tota la finca: "de feina si que no en faltava, no com ara..."

C. Calviño
F. Capellà
A. Ginard
F. Jaume
F. Mut

Es necessita:

- Cambrer amb experiència
- Ajudant de cambrer

Es valoraran els coneixements d'idiomes

Auda. Carles V. • Tel. 66 11 17

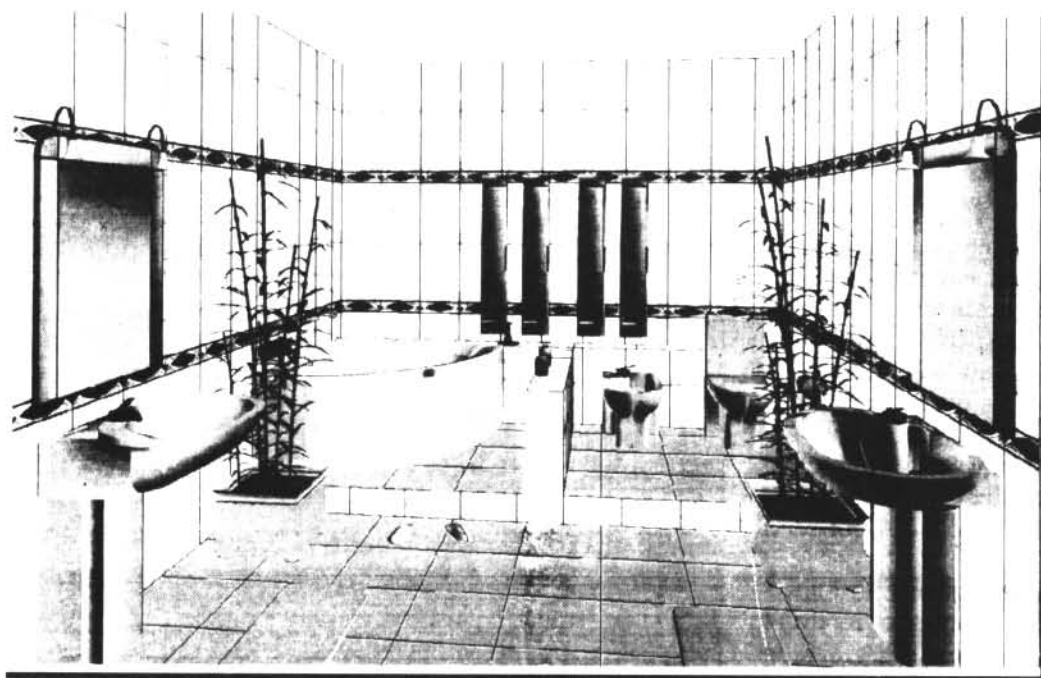
CLINICA DENTAL

Dr. Ll. Galmés Ferrer

HORARI:

Dilluns, dimecres i divendres (9 a 14)
Dimarts (9 a 13 i 17 a 19). Dijous (9 a 13)
Divendres horabaixa (16,30 a 20 h)

Carrer Major, 77 - Tel. 66 20 17 - LLUCMAJOR

Com és la cambra de
bany dels seus somnis?

**Vegeu-la ara
a tot color.**

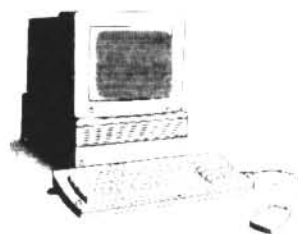
Roca

DIBA DISSENY
INTTEGRAL DEL BANY

Avui mateix, gràcies
al nostre ordinador
podreu veure a
MASSANELLA la

vostra nova cambra de bany ROCA.

A tot color i en tres dimensions sense que
no hi manqui cap detall: banyera,
sanitaris, revestiments ceràmics, aixetes,
complements... Tot tal com ho havíeu
somniat i sense començar les obres.
Veniu a MASSANELLA i deixau de
somniar.

MASSANELLA

Ctra. Valldemosa, 44 - Tel. 75 03 45

Gent de la Vila

Biel Tomàs Sastre "Terrola"

En Biel Tomàs Sastre "Terrola", nascut en el nostre terme el devuit de febrer de 1911, a Can Butxeca devora es Molí de Can Pere, és una d'aquestes persones que tothom a dins Lluçmajor coneix, i també a fora poble, com es va demostrar a les VIII Jornades d'Onomàstica i Toponímia celebrades a Artà, l'any 1993, quan va esser esmentat per Cosme Aguiló com un dels seus millors informadors. Per aquesta i altres raons nosaltres li hem volgut fer una entrevista. La primera és que el considerem un amic nostre, la segona perquè sap molt de parets i barraques que és una altra de les nostres curolles, la tercera perquè és un enamorat de la mar, d'aquesta mar nostra Mediterrània que tots duim un poc dins noltros i la darrera per allò que ens contesta una vegada quan li vàrem demanar si havia estat caçador. Ens digué:

I glosador, es pot dir que he tocat quasi tots els títols, fins i tot torero, una vegada i sense voler a Morella per les festes de la Victòria de l'any 39.

An es poble de Morella
tot temps me recordarà
que sense esser torero
un bou vaig ver de torear.

-Que ens podríeu contar de quan éreu al.lot?

-Mon pare feia de pagès i quan jo tenia un any anaren d'amos a Son Garcies de Son Ballester, o de Son Canals com també el coneixien, allà hi estàrem sis anys fins que varem passar al Rafal de Sant Jordi que pega en sa Casa Blanca, devora la carretera de Manacor. Després de dos anys pegàrem a Can Pastilla a s'Hort de Cas Torroner. Aquí cada dematí m'havia d'aixecar amb la fosca a munyir les vaques, i estàrem cinc anys fins que ens anàrem en es Tancat Prim de mestre Tomeu Duran. Mentres nosaltres hi érem, l'hort es va vendre al Capellà d'es Rafalet, nosaltres hi seguïrem fins que anàrem a l'Hort de Son Verí a devora la carretera de s'Arenal, on hi ha

dos quadrats de paret, allà teníem vaques i bous.

Quan va començar l'afició a la mar?

-Estant a Ca's Torroner, jo tenia vuit anys, anava per la platja a pescar es mabres. Emprava tremolixxa, que és un cuc vermell. Els hortolans de per allà anaven tots a pescar els mabres. Record que la primera vegada pescava a un forat de tenassa i ho feia amb uns hams petits, valien sis peces de deu cèntims, que comprava a una drogueria d'es Coll d'en Rabassa. Vaig amollar la ginya i un peix la va tallar, hi havia un home que pescava a devora i li vaig dir si em donava un ham i ell mateix me'l va posar una mica més gran i vaig treure un peix bastant grosset i me vaig posar a córrer cap a ca nostra. Quan vaig passar per davant del xalet d'en Riutort, el senyor me va dir, quan me va veure tan gojós, quin peix has agafat?, li vaig mostrar i me va dir: és una saupa molt

grossa. Així vaig conèixer el primer peix.

-Quan estàveu a Ca's Torroner s'embassava aquell tros?

-La part d'es Torrent de sa Siquia sí, ja ho crec, li deien es Prat de Can Voqueta, tot això estava inundat, el bassal arribava dins aquí on hi havia el camping, per cert, jo molts anys després vaig fer les parets. Hi havia molts de moscards que donaven febres. Jo les he vistes d'aprop. Estant a s'Hort de Son Verí vaig agafar les tercianes. Tenia setze anys i en vaig tenir vint-i-un dia, dues cada dia, a les nou i a les tres, no fallaven un minut, pareix mentida. Vaig estar molt atropellat, el metge Contestí venia dia sí dia no. Tenies un fred irresistible, ja te podien posar tapament, flassades i botelles d'aigua calenta, no valia de res. Me receptaren unes "píndoles" de moscard. Quan acabava les febres que solien durar entre tres quarts i una hora tenia una setada, però no podia beure més que mig tassó d'aigua bullida i una copeta de caçalla que el metge m'havia receptat. Com a l'hort hi havia molta de feina ma mare me deixava el mig tassó d'aigua i la botella de caçalla. Quan vaig tenir a les nou les primeres tercianes vaig beure el mig tassó d'aigua i la copeta, però com que tenia tanta de set vaig dir pegaré un altre glop a la caçalla, i darre un, un altre, fins que quasi me vaig haver begut tota la botella. No va acabar aquí la cosa, vaig a la cuina i vaig beure tota l'aigua que vaig tenir ganes, llavors com que la botella estava quasi buida i vaig posar aigua i pensau tot va quedar blanc. Res que en la gatera me va entrar son i no me despertava ni per dinar, ni per sopar, ma mare i les germanes passaven pena, el vespre va venir de fer feina el meu germà i els va dir que no veis que duu una gatera, aquest. La qüestió és que les tercianes no me vengueren ni a les tres ni a les nou i a les cinc de l'horabaixa de l'endemà quan va venir el metge, jo encara tenia son i me va mirar la panxa, va veure que estava de-

sinflat, perquè amb les tercianes pareix que la panxa t'ha d'explotar, va dir: I està curat!, que ha fet?. Li contaren, i va dir: El malalt ha ensenyat al metge. Idò amb la gatera vaig matar les tercianes.

-Com va esser que vos féreu paredador?

-A Son Verí hi estàrem tres anys i d'allà passàrem a ca nostra, a Lluçmajor. Me vaig posar de foraviler, a fer feines, cavar voreres i fins i tot a ses Teringuedetes vai buidar clots de vinça de quatre pams de fons per semblar-hi ametlers. Guanyava nou peces de quatre el "destre". El destre era una mesura que equivalia a vint-i-un pams. També per fer parets empràvem "s'estornall" que venia a esser a vint-i-quatre metres o cent vint pams. Idò amb aquests doblers vaig comprar la primera bicicleta. Mirau que era la feina aquell temps que jo anava a ses Teringuedetes, a vuit quilòmetres a peu.

Llavors me vaig posar de manobre amb mestre Antoni "Saco", que tenia per encarregat mestre Antoni "Masclé", era l'any que havien de començar les escoles i vaig fer feina devuit mesos, llavors me vaig posar de paredador amb mestre Julià "Cuera".

-En aquests temps quins mestres paredadors hi havia a Lluçmajor?

-N'hi havia vint-i-un, que recordi el més bo era Mestre Joan "Misser", altres foren mestre Joan des Camí de Campos, aquest també feia forns de calç, els germans Graus, mestre Antoni "Lleó", metre Miquel "Marió", mestre Pere Antoni "Batle", l'amo en Toni "Calco". Jo he fet un parell de gloses de paredadors:

*Es fer de paredador
no és cap ofici sobrat
si no es tira tempestat
o un temporal de fredor
i si se tira, lo millor
és anar a fer foc de granat
a un lloc arraconat
que no te vegi es senyor.*

-Ens podríeu contar qualche cosa sobre la feina de paredador?

-M'havia posat de picapedrer als dasset anys i de paredador als denou, vaig estar cinc anys amb en "Cuera" me pagava molt bé, set pessetes cada

dia igual que un mestre, jo sabia manegar ses paletes i fèiem a vegades parets de mamposteria i les referíem. Llavors me vaig posar per jo tot sol i agafava les feines a sa Marina, les que quasi ningú volia, jo ho feia per la gola de pescar.

El més difícil de fer són les cantonades de portell, adobar un encadenat és la part de damunt la paret. Les parets poden esser parets d'encadenat d'una pedra o parets de doble encadenat. Altres tipus de parets són la paret toma, tira de pedres una damunt l'altra, solament es sol fer per un any, n'hi ha que aguanten molt més. Els marges, els feia per la part de la muntanya a Castellitx, es Pèleg den Marie-ro, Son Cases Noves, Son Miquel Joan. Una paret ben feta la vaig fer a Son Taixaquet, no hi pots ficar una agulla entre pedra i pedra. Ja sabeu sa glosa que tenc que diu:

*Sa paret ben acertada
vos diré com ha d'estar
es paredat s'ha d'aguantar
sense posar-hi cap trava.*

Una vegada vaig anar a s'Hort de Can Cipera a sa Casa Blanca a fer paret i vaig haver de jeure a dins la bovera i els vaig fer aquesta altra glosa:

*A s'Hort de Can Cipera
Jo hi vaig anar a treballar
i per hostal me varen dar
amb es bous dins sa bovera.*

-Barraques de roter en féreu?

-Jo ho crec. Primer l'amo ens deia on la volia, el lloc havia d'esser fort, marcàvem en terra tant de llarg i tant d'ample, llavors llevàvem la terra i començàvem damunt sobrepis. A la barraca de roter li solíem donar set pams i mig de cosat, llavors venia s'embarrrat. Posàvem una jàcera enmig d'ullastre i les barres apuntalades dins la paret. Bastava cinc pams per la inclinació. De llargària solien esser de cinc o sis metres, i eren per a ells i la bístia. Hi ha la conversa que tenien dos. Un li va dir:

*Això de banderillers
és un ofici qualsevol
quanyen lo que es major vol
sempre tendràs pocs doblers*

*ja te convendria més
l'any qui ve fer-vos rotors
i llaurar amb un ase tot sol.*

L'altre li contestà:

*A l'hospital hi tenc maca
si hi vaig jeuré a lo senyor
no som com tu companyó
que morirà de ressó
arrufat a un racó
amb ase a dins sa barraca.*

-Per acabar teniu qualche anècdota per contar-nos?

-Sí, una de quan una vegada quan el dissabte acabàrem de fer feina, anàrem en es Carril a devora la Cova a pescar, mos va passar un esbart d'agulles amb una palomina que les encalçava, jo li vaig tirar un parell de trons i amb el tercer la vaig ferir, la palomina ferida va anar cap el fons i jo me tir per si la podria veure, no feia comptes d'agafar-la ja que hi havia molta de profunditat, era tan grossa que des de dalt veien una taca blanquinosa, vaig arribar-hi i la vaig agafar per les "agalles" i per amunt, me pensava no arribar, feia les darreres, vaig esclatar amb sang per una orella, el qui venia amb jo no va tornar pus a pescar perquè creia que jo m'havia mort.

En una ocasió els carabiners me demanaren que els hi fes una barraca a devora Son Granada, quan la feia els avions ja bombardejaven Palma, havia esclatat el Moviment, el qui tenia els doblers era el Preferent, un carabiner de primera, ja que la pagaven entre tots, com que els tancaren a tots menys a quatre no vaig poder cobrar-la.

Una vegada a Son Granada també vaig fer una caseta a tres socis que havien comprat un tros de quatre quarterades. L'havien comprada per cace-ra, el dia que l'estrenaren els vaig fer una cançó:

*Ja està feta sa caseta
feta per tres caçadors
per un forner des millors
s'altre un sabater embuiós
i un corredor de bicicleta.*

C. Calviño
F. Jaume

Maria Antònia Salvà, notícia de lectures recents

Quan s'escola el gener, a Lluçmajor, des de fa uns anys, hem commemorat el traspàs de Maria Antònia Salvà, que es va escaure el 29 del primer mes de l'any 1958. Des de l'Ajuntament, a partir de 1989, s'ha recordat oficialment aquesta data. És una ocasió per a aproximar-se a l'obra i la trajectòria vital de la poetessa mitjançant una conferència i l'edició d'un llibre emmarcat en la col·lecció "Papers de la Llapassa", fundada expressament.

No sé enguany ben bé com es commemorarà aquesta efemèride perquè, segons diuen, s'ajorna per a més envant o es transforma. En tot cas, és de desitjar i esperar que serà per millorar. Sigui com sigui, aprofitaré l'avinentsa de la data mariantoniana per enllestir un text divulgatiu, construït a patir de lectures sovint casuals on, recentment, he trobat dades d'interès sobre Maria Antònia Salvà.

Les aportacions de Josep Massot

Un llibre que ens dona amples i detallades notícies de Maria Antònia Salvà és el volum *Llengua, literatura i societat a la Mallorca contemporània* (1993) de l'historiador i filòleg mallorquí Josep Massot i Muntaner, monjo de Montserrat. Aquest llibre és un aplec d'estudis fins ara esparsos en edificis heterogenis de reduïda circulació. Els treballs de Massot són de to erudit i de caràcter més concret que no pas globalitzador.

L'article *Les tres millors poesies de Maria-Antònia Salvà*, va ser publicat inicialment el 1983 per l'Obra Cultural de Lluçmajor al volum col·lectiu *Maria Antònia Salvà, 25 anys després*. També el treball *Els poetes de les Illes Balears i el monestir de Montserrat* inclou detallades referències a la poetessa, ja que com diu l'autor: "Potser cap escriptor mallorquí no ha estimat tant Montserrat com la poetessa de Lluçmajor". Precisament la relació de l'obra de Maria Antònia Salvà i el

Josep Massot i Muntaner va realitzar la conferència "Maria Antònia Salvà els monestir de Montserrat" l'octubre de 1990 a la Sala d'Actes de l'Ajuntament. (Foto: C. Julià)

santuari Marià més emblemàtic de Catalunya va ser el tema d'una dissertació que va fer Josep Massot a Lluçmajor el 8 d'octubre de 1990, tal com reconeix una nota de peu de pàgina.

Un altre treball d'excel·lent interès és *Maria-Antònia Salvà, col·lectora de cançons populars i traductora de Mistral*. En aquest article monogràfic, Massot hi reproduïx, anota i contextualitza 10 cartes de l'autora, dues de les quals són adreçades a Pompeu Fabra i les restants al folklorista i també filòleg de l'Institut d'Estudis Catalans Josep Maria Casas Homs. Aquestes i altres cartes ja publicades per diversos investigadors "ens permeten de conèixer molts detalls del que feia i del que pensava" Maria Antònia Salvà, una persona que sovint recorria a la comunicació epistolar, sobretot pel fet de viure sovint aïllada al camp i també per causa de la sordera progressiva.

Les cartes adreçades a Casas Lloms són posteriors a la col·laboració que ella mateixa i tota la seva família i allegats varen prestar a la col·lecció de cançons tradicionals feta a Mallorca el mateix Casas i pel músic mallorquí Baltasar Samper. Massot ha reconstruït aquest episodi amb la consulta d'altres fonts, principalment

el *Dietari* de l'expedició redactat per Casas.

Aquell estiu de 1925, els dos investigadors aplegaven cançons per al *Cançoner Popular de Catalunya*. Arribats a Lluçmajor, contactaren amb els Salvà de la Llapassa, però Maria Antònia no va veure possibilitats d'oferir-los res de bo: "No és gens optimista -escriu Casas al *Dietari*-; creu que a Lluçmajor no hi ha res a fer; que la indústria i la maquinària han acabat amb les tonades de feina, i que les cobleteries han mort les cançons populars". Aquest to apocalíptic en relació a la pervivència de la cultura popular recorda un text del seu germà Antoni sobre els glosadors, un treball de 1933 publicat a *La Nostra Terra* i reproduït per Baltasar Coll a *Folklore de Lluçmajor* (1971).

No obstant els desànim inicials, la col·laboració de la família Salvà i altra gent en la recollida de cançons va ser important. Els col·lectors se n'anaren carregats de material. Casas i l'escriptora, a més, mantingueren l'amistat i es cartejaren passats els anys, sobretot per intercanviar-se llibres i informacions filològiques. Com que eren temps difícils per a l'Institut d'Estudis Catalans i per a tot el catalanisme a causa de la Dictadura de Primo de Rivera, Maria Antònia no

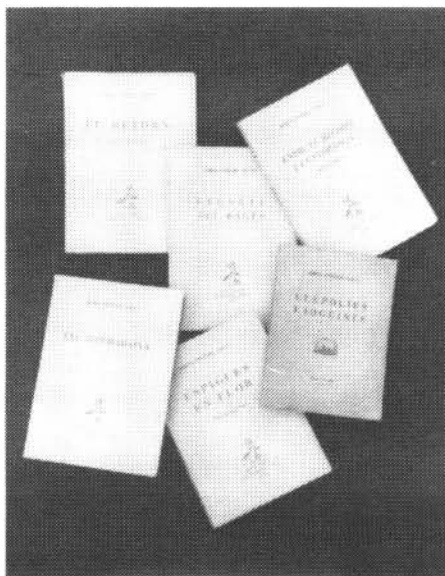
s'està d'exclamar-se'n a través de les seves missives: "Quin dol que fa aqueixa desfeta de l'Institut (...) Però Catalunya no és morta", llegim en una lletra datada a Lluçmajor.

Les dues cartes adreçades a Fabra són de 1933 i tracten de les revisions lingüístiques que calen per a una tercera edició de la traducció de *Mireia* de Frederic Mistral. Hi veiem una escriptora que respecta l'"Honorable mestre" i els seus criteris lingüístics i que, per tant, combina molt bé l'aportació dialectal mallorquina amb el caràcter unitari de la llengua literària.

Del llibre de Massot també anotarem un passatge on Maria Antònia Salvà fa explícita la seva defensa del català enfront del bilingüisme falsament igualitari. Aquests plantejaments apareixen en una carta tramesa a Jaume Bofill i Mates (el poeta noucentista que signava amb el pseudònim Guerau de Liost) amb data de 24 de juny de 1916. Entre altres coses, la poetessa fa saber que ella i altres escriptors mallorquins han boicotejat els jocs florals que anomena "electro-bilingües" que s'acabaven de celebrar a Palma, organitzats per l'Associació de la Premsa i patrocinats per l'Ajuntament.

El testimoni del pare Batllori segons Albert Manent

En un altre llibre de l'any passat, la figura de la poetessa hi és tractada, encara que només sigui episòdicament. El llibre és *Retorn d'abans d'ahir, Retrats d'escriptors i polítics*

d'Albert Manent. El primer capítol d'aquest llibre d'evocacions personals -una de les "especialitats" de Manent- duu per títol *Miquel Batllori, jesuïta i humanista*. En els apunts biogràfics d'aquest sacerdot i investigador barceloní -imminent Doctor Honoris Causa de la UIB- es fa esment de la seva estada a Mallorca entre 1941 i 1947. Aleshores el pare Batllori exercia de professor a Montisio de Palma i assistia a les recloses i mig clandestines tertúlies de literats catalanòfils de l'època. Segons Manent, l'arribada a l'illa del jesuïta va ser un "mig exili" daurat, diplomàticament provocat pel seu caràcter "liberal, crític i catalanista", totalment desconvenient en el clima postbèl·lic de la Barcelona ocupada.

En el text apareix Maria Antònia Salvà freqüentant les tertúlies poètiques d'aquell temps de penúria. Precissament l'autora d'*El pi ver* hi és re-

cordada amb una observació humana i entranyable: "A casa els germans Massot -escriu Manent tot refent els records del jesuïta-, sovint la poetessa convidada era Maria Antònia Salvà: li posaven una rosa per punt en el llibre que havia de llegir".

Blai Bonet: la fascinació per Verdager

Per últim ressenyarem unes declaracions de Blai Bonet. Varen ser efectuades en una entrevista concedida a Rafel M. Creus i publicades pel *Diario de Mallorca* el 2 de juliol passat. L'autor santanyiner hi diu en relació a una conversa mantinguda amb Maria Antònia Salvà: "com que jo estava a Barcelona me va dir que ella abans hi anava de tant en tant, li vaig demanar què era el que més li agradava de la ciutat i va respondre: jo només hi anava per una cosa, meam si trobaria qualque dia en Jacint Verdager pel carrer. Li vaig dir si li agradava la seva poesia i digué: sa poesia? Ell era molt guapo".

Aquest testimoni de Blai Bonet ens dona compte d'una personalitat més humana de l'autora i, potser, no tan encerclada en el seu món quotidià i literari. Si, a aquest aspecte, hi afegim els testimonis que ens la mostren preocupada per les actuacions polítiques i socials lesives per al desenvolupament normal de la llengua catalana, copsarem una personalitat i una formació més riques que les que sovint ens n'han pervingut.

Maties Garcies

RESTAURANT

GRAN VIA

NOCES - BANQUETS - COMUNIONS
I BATEIGS

Informació: Tel. 66 03 17 - LLUCMAJOR

ESPORTS LLOMPART

Espardenyeria

GRAN VARIETAT
D' ESPARDENYES,
PRENDES ESPORTIVES
I ARTICLES DE PESCA

C/. Estrella, 21
Tel. 66 05 78
LLUCMAJOR

L'escolania de Lluc i el seu tarannà

DOS MOTS D'HISTÒRIA

De tots és ben conegut el tarannà especial dels al.lots blaus de Lluc. Sense cap dubte l'Escolania de Lluc és una de les institucions més antigues de Mallorca. Les referències històriques de què avui disposam ens fan saltar al s. XV. Gràcies a aquestes dades ens assementam que un minyó de Lluc, en Pere Garí, el 1485 arribà a ser prevere, després d'haver estudiat al Santuari.

Entrats en el s. XVI són abundants les notícies sobre l'ensenyament musical i literari rebut pels escolans de Lluc, a qui amb el pas del temps, el nostre poble els anomenà blauets per les característiques del seu vestit: blau i blanc.

Personatges il.lustres com Llorenç Riber i altres anaren forjant la seva personalitat i el seu tarannà culte i religiós a l'Escolania. Durant molts d'anys, també en el dia d'avui, el Santuari de Lluc ha estat una fita que ha enlluernat molts d'homes i dones que han estimat i continuen estimant la nostra cultura, la nostra fe i el nostre ser com a poble mallorquí.

L'ESCOLANIA I EL CANT

Al segle XVI ja trobam indicis dels primers escolanets de Lluc. Però fou el 1531 quan el Papa Climent VII atorgà una butlla en el qual aprovava uns estatuts que redactà el Prior Vaquer a on s'establia els "al.lots blaus" perquè com es feia a Montserrat, canatssin missa a nostra Senyora de Lluc.

Aquests minyons foren educats en un aprenentatge musical tal que posteriorment, alguns d'ells esdevingueren veritablement homes importants en el camp de la música.

A l'Escolania la música, des de sempre, ha estat la senyera que ha onejat amb més força i ha esdevingut el tret que ha caracteritzat els nins de Lluc, atès que la tasca més important dels blauets de Lluc és la de cantar a la mare de Déu en nom de tot el poble de Mallorca.

També avui, els nins blaus, dues vegades cada dia, una al matí i l'altra a l'horabaixa, s'afanyen per harmonitzar i elevar les seves veus cap el cel per pregar per a tots els homes de bona voluntat.

A aquesta Santa Casa arriben pelegrins de totes les contrades del món per veure i sentir els al.lots blaus de Lluc. De vegades, alguns d'ells, després d'escoltar les seves

veus angelicals, queden bocabadats i se'n meravellen.

Un dels jorns que el cant dels blauets té més força és el dia de matines. El nostre il.lustre Llorenç Riber, ja esmentat anteriorment, en la seva obra **La minyonia d'un infant orat** ens diu: "Les matines de Lluc són famoses per tot Mallorca. Cantades per les veus blanques dels escolans, tenen un infantívol encís que no desdiu gens ni de la nit ni del misteri". Tamateix el Nadal de Lluc té una especial significació. Les veus timbrades i brillants de la sibil·la i de l'àngel fan que tot l'ambient resti en una pau serena i sincera. Seguint Mossèn Riber; "Avui sí que ens cal vetlar fins a mitjanit. Hem d'esperar que daval·li la Rosada del cel i que pugi el Fruit de la terra. Hem d'esperar el càntic dels àngels i la meravella dels pastors. I tot això s'acompleix en punt de la mitjanit".

SA FILOA

C/ MELIÀ, 3 LLUCMAJOR

La Palmera
es fasser

Historiador Terrasa, 37
Telèfono 66 04 69
LLUCMAJOR (Mallorca)

L'Escolania de Lluc al llarg dels quasi cinc cents anys de la seva història, s'ha esmerçat a educar musicalment els blauets. Així doncs, no s'ha de trobar gens estrany que dels al.lots blaus de Lluc, que tant s'han afanyat en l'estudi i el cant coral, després de deixar el Santuari corrin el bell camí de la música. Són molts els músics que començaren a cantar i a entonar les primeres notes musicals al costat de la Moreneta. I avui, llueixen el color blau i blanc dels seus vestits en el seu cor i en els seus llavis, entonant himnes d'accions de gràcies per totes les contrades del món. Són molts dels antics blauets que tenen una responsabilitat en el camp de la direcció coral, direcció orquestral, professors de música i instruments, etc. Lluc i l'Escolania, a més a més de ser la font on el poble mallorquí ha abeurat la seva espiritualitat religiosa i la seva identitat com a poble, possibilitat una acurada educació musical, sense oblidar l'educació humanista pròpia de cada escola confessional.

L'ESCOLANIA AVUI

El col·legi "Escolania de Lluc" està format per 52 al.lots d'entre 8-14 anys d'edat de diversos indrets de l'illa. A l'escola de Lluc es continua treballant per formar i educar els homes del demà. Homes que estimin la nostra llengua, cultura, religió, tradicions, etc. en definitiva, el nostre tarannà com a poble.

En aquesta institució, que sens dubte és la més antiga de Mallorca,

no fa gaire celebrarem els cents anys de l'ensenyament secundari, no cal dir que la llengua vehicular és el català. Durant molts d'anys l'Escolania fou pionera en l'ensenyament en català, fins a tal punt que influí fortament a la resta de les escoles de Mallorca. Avui, moltes d'escoles de l'illa no totes malauradament, fan tot l'aprenentatge o part d'ell en català.

Els blauets no sols estimen la nostra llengua, sinó que la volem prendre a escriure-la i parlar-la bé. És curiós veure com entre ells es corregeixen els barbarismes i les paraules mal emprades.

L'Escolania en el decurs de la seva història ha passat per diverses èpoques. En algunes ocasions ha viscut un moment d'una gran bonança, són les èpoques de les grans llums, mentre que altres moments han estat de gran desencant, però mai no s'ha perdut la confiança i l'esperança amb qui és el model de la perfecta cristiana: la mare de Déu, a ella li cantem i preguem cada dia els nins blaus de Lluc.

Actualment l'edifici de l'Escolania està en un període de remodelació de la seva infraestructura per tal de donar millor qualitat a la tasca educativa. Les velles instal·lacions han estat destruïdes per tal d'edificar unes de noves que ofereixin un millor rendiment escolar tant a nivell acadèmic com a nivell musical.

Esperam que ben prest puguem estrenar el nou edifici dedicat exclusivament a l'Escolania. Entre d'altres es destinaran espais per habitar un gimnàs, sala d'activitats del temps

lliure, una aula d'idiomes, aula d'informàtica, laboratori, aules de música insonoritzades per a l'estudi d'alguns instruments. Actualment a l'Escolania es poden estudiar: violí, piano i flauta travassera. No faltaran com és de suposar les aules destinades a classes de la formació acadèmica. En un futur no tan immediat es durà a terme una segona fase de la nova modelació i es construirà els nous dormitoris en els quals cada dos o tres nins disposaran de la seva cambra dormitori, afavorint així la intimitat entre els blauets.

Altres novetats que cal esmentar són els nous professionals que s'han incorporat a l'equip que treballa directament amb la formació dels blauets, entre d'ells un monitor de tallers extraescolar, una orientadora psicopedagògica i un nou director de música. Durant quasi tres dècades el P. Palou tengué cura de les tendres veus. Ara el substitueixen D. Baltasar Bibiloni que, ajudat del P. Llorenç Caldentey, són els que donen un nou caire musical a l'Escolania.

Finalment dir que per les persones que estiguin interessades a tenir un fill seu blauet, informar-los que a partir del mes de febrer s'iniciaran les inscripcions per al nou curs. Durant aquests mesos s'establiran períodes de proves per tal de seleccionar els nins que el curs vinent seran els qui formaran part de l'escola més antiga de Mallorca.

P. Miquel Mascaró M.SS.CC.
(Responsable de l'Escolania)

Tallers MARINA

PEUGEOT - TALBOT

Agent Oficial

L'Agència d'Assegurances de TALLERS MARINA
vos comunica que ara també fa assegurances
sanitàries amb descomptes especials. **INFORMAU-VOS!**

C/ Marina, 104 - Tel. 66 05 21
Exposició i venda: C/ Marina s/n
LLUCMAJOR

DESCUBRA AHORA...

Presentació de quatre nous mapes de Celso Calviño

Pau Bibiloni, Jaume Casasnovas, Jaume Oliver i Celso Calviño (Foto: Coloma Julià)

Redacció

El passat dia 26 de gener tingué lloc a la Casa de Cultura de Palma la presentació de quatre nous mapes didàctics elaborats pel col·laborador d'aquesta revista, Celso Calviño, qui, conjuntament amb Pau Bibiloni, és autor d'un ja extens i ben interessant conjunt de material didàctic per als centres escolars. Aquests dos inquisits i estudiosos mestres començaren fa uns dos anys la col·lecció de mapes a la qual pertanyen aquests darrers quatre i que ja és integrada per un total de dotze. Aquests quatre que eren objecte de la presentació tenien com a contingut, referit a l'àmbit de les Illes Balears, "Pluviometria", "Vegetació", "Prehistòria i història antiga" i "Època musulmana". Els vuit precedents tractaven diversos aspectes físics, polítics i administratius de la nostra Comunitat.

L'acte, que fou presidit pel Director General d'Educació de la Conselleria de Cultura, Educació i Esports, Sr. Jaume Casanovas, i comptà amb una nombrosa assistència, es desenvolupà amb les intervencions del presentador, també col·laborador de "Llumajor de pin-te en ample" o catedràtic de Didàctica i organització Escolar de l'Escola Universitària de Professorat de la U.I.B., Jaume Oliver, de Celso Calviño, en nom dels autors, i del Director General d'Educació, qui tancà l'acte.

El presentador remarcà la tradició didàctica dels mapes i làmines de tot tipus que, a partir del Renaixement i sobretot durant el segle XVIII, enriqueixen la metodologia escolar i apropiaren gran quantitat del coneixement científic, que de forma progressiva s'anava descobrint, a tota la població. Efectivament constituïren un pont entre una metodologia només oral i pas-

siva per part dels alumnes i el que hem anomenat l'activisme pedagògic del segle XX, tot aportant l'extraordinari ajut de la intuïció que ajudava als aprenentatges amb la contemplació i comprensió directa de les imatges. D'altra banda cal tenir ben present que els mapes aconsegueixen unir sovint l'artificial fragmentació de l'espai i del temps -i tot quant succeïx enmig del seu entrunyellat- per tal de poder estudiar, comprendre, investigar i recordar millor el fil de la realitat natural i social que queda reproduïda gràficament pel seu mitjà. El presentador acabà la seva intervenció amb aquestes paraules:

"Per tot això, enhorabona Celso i Pau. Per tot això, el reconeixement a la Conselleria de Cultura, Educació i Esports pel seu patrocini editorial. I per tot això, els millors desitjos per a tots els mestres d'encert en l'ús d'aquest material que ens farà conèixer i estimar millor qual-sevol aspecte i element del nostre espai".

Celso Calviño explicà a continuació l'origen i procés d'elaboració d'aquests mapes, com també el seu sentit en la llarga tasca de la renovació escolar, remarcant l'interès que l'actual Conseller de Cultura, Educació i Esports, Sr. Bartomeu Rotger, des de sempre havia mostrat per aquestes iniciatives didàctiques i l'ànim que sempre havia donat als autors.

El Director General d'Educació, Sr. Jaume Casasnovas, tancà l'acte, agraïnt al presentador les seves paraules i als autors el seu esforç i exemple. Tots els assistents pogueren contemplar la col·lecció completa d'aquests mapes, que havia estat exposada per a aquest fi.

Inclou itineraris per Galdent, Gràcia i la Marina

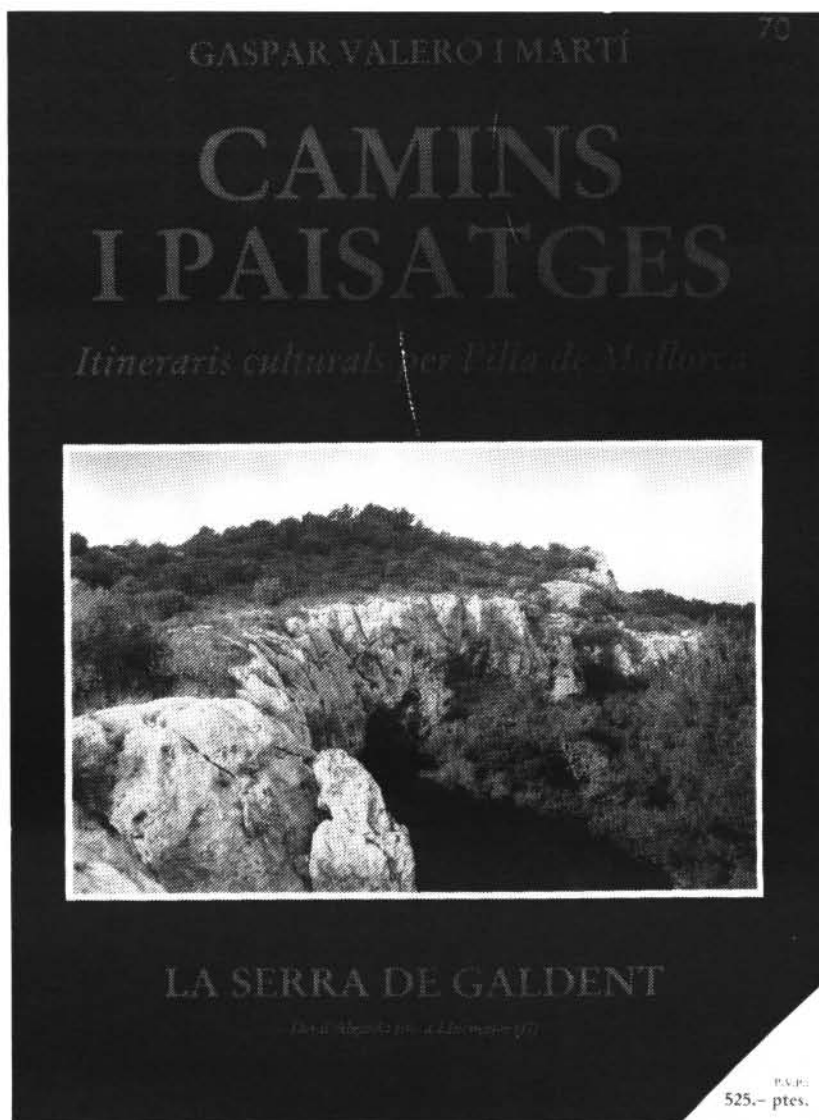
Camins i paisatges, una esplèndida guia per conèixer i recórrer Mallorca a peu

Amb un itinerari per la Marina de Lluçmajor s'ha tancat la publicació de l'obra *Camins i paisatges* de Gaspar Valero i Martí. El llibre, que duu per subtítol *Itineraris culturals per l'illa de Mallorca*, ha estat publicat pels editors Olañeta i durant un any i mig ha sortit a la llum a través de 85 fascicles setmanals distribuïts per llibreries i quioscos. Els sis volums que formen l'obra un cop enquadernats els fascicles, mostren al lector un total de 42 excursions per fer a peu arreu de tot Mallorca, tant per la muntanya i el pla com per la costa.

Camins i paisatges és una obra acuradament editada i bellament il·lustrada amb fotografies de color, dibuixos i gravats, planimetria i indicacions de dificultat del recorregut. Els textos de Gaspar Valero, però, no només fan la descripció del paratge visitat des del punt de vista natural i no tan sols donen amb detall claredat les indicacions del camí a recórrer, sinó que l'autor seguint les petjades de l'excursionisme més clàssic i d'acord amb la seva particular formació d'historiador i activista cultural, s'agrada de fer referències a tot quant crida l'atenció al llarg del recorregut; edificis singulars, casals de posseïó, barraques, fonts i aljubs, parets seques i altres elements de l'arquitectura popular. Per una altra part també recull cançons populars, rondalles, llegendes i textos d'autors literaris cultes que fan referència a cada lloc.

Excursions per Lluçmajor

Tres indrets de Lluçmajor protagonitzen tantes excursions de *Camins i paisatges*. Es tracta de la ruta que visita el santuari de Gràcia, inclòs en l'itinerari que comença a Randa, passa pels tres santuaris del

puig i acaba a Algaida a través d'Albenya i Castelltix (volum III). També la serra de Galdent, enfilada des de la part algaidina i davallada per la Sopegada del Gegant, és el centre d'un passeig que acaba en el nostre poble (volum V). Per últim, com deiem, el darrer itinerari dels llibres (volum VI) és precisament un recorregut per la marina de Lluçmajor que inclou Cala Pi, Capocorb, l'Àguila i la Torre seguint a moments un ramal del camí del Palmer.

Camins i paisatges, que tan bona acollida ha tengut durant els mesos que s'ha anat publicant, és una aportació important al coneixement i l'estimació de Mallorca, tractada en aquesta obra tant des del punt de vista natural i paisatgístic com des de l'aspecte antropològic i cultural. En recomanem la lectura i, si s'escau, també la pràctica.

Maties Garcias

De sants, remeis i totes herbes

Tant m'és jota com fandango
com bolero aragonès
Me voleu dir quin mes és
que ses dones pixen manco?

Estam segurs que vosaltres, lectors intel·ligents, ja ho haureu endevinat; però mai és de més saber la resposta que donà un glosador llucmajorer:

De dins es cap no m'ha fuit
i pens que ho trobaré:
deu esser dins es febrer
que només té vint-i-vuit.

Dia 10 és el dijous llarder o jarder. Antigament tal dia estava considerat una festa grossa el mateix que Nadal o Pasqua, tothom pastava i feia coques amb sobrassada i xulla, anomenades coques de darrers dies; actualment els qui fan bulla són els infants que participen a "sa rueta".

Divendres 11, és la Mare de Déu de Lourdes i comencen el quinzinari en el Convent, una de les poques pràctiques de la religiositat popular d'altre temps que encara perdura.

Dia 12 és "Sa Rua" i com que es fa en dissabte la gent gran també hi participa i fa tanta bulla com els infants a "Sa Rueta".

El dimarts següent, enguany dia 15, és el darrer dia per desfressar-se, com cada any l'O.C.B. organitza "L'Enterrament del Carnaval", tots hi estau convidats, això sí, duis el mocador gros perquè és dia de plorar; Antigament era costum que aquest dia els homes casats havien de pagar el beure als fadrins per això els homes casats no s'acostaven a cap taverna i els fadrins en veure'n qualkun l'agafaven en pes i se l'enduïen. Si els casats se'n temien anaven a cercar-lo i d'aquesta manera se movia una saragata mai vista fins que l'autoritat ho aturà per evitar mals majors.

El sen demà és el dimecres de cendra i comença la corema.

Anau al Convent o a l'Església a posar-vos cendra i escoltau bé el capellà quan citant el Gènesi 3, 19, us dirà allò de: "Memento, homo, quia pulvis est, et in pulverem revertaris". Aquest dia és costum penjar la "Jaia Corema" per tallar-li una cama cada setmana. Per contribuir a no perdre aquest costum, el jai de Sa Barraqueta juntament amb aquesta revista vos ne regala una.

Dia 24 és Sant Macià, que com tothom sap "l'oronella ve i el tord s'en va".

Dia 25 acaba el quinzinari de la mare de Déu de Lourdes i al Convent fan la "Processó de les Candelletes".

Durant aquest mes a foravila les feines que hi ha que fer són assecallar tarongers i llimoners, sembrar magraners i llores, empeltar pruneres i cireres, en la lluna nova, dia 10, sembrar patates i encomanar-vos al vostre sant predilecte per tal que les ventades i gelades no tomin les flors dels ametlers ara que pel preu que paguen per les ametles per ventura tampoc ho paga.

I com aquell qui res ja som en el març, més dolent sobretot pels malalts, d'aquí ve el refrany "març marçot, se'n du sa vella i sa jove si pot".

El primer divendres de març, dia 4, és el millor dia per sembrar els porros.

Per la lluna vella d'aquest mes - entre dia 4 i dia 12- és el temps adient per sembrar les figueres, però sino voleu que cresquin amb les branques per avall, ho heu de fer el matí.

Dia 7 és Sant Tomàs d'Aquino, patró dels estudiants, però si aquests no fan la feina que toca ja s'en poden encomanar debades, perquè malgrat esser un sant com-

prensiu, si hom no hi posa res de la seva banda, difícilment farà un miracle.

Dia 8 és Sant Joan de Déu, patró de les persones aïslades i dels malalts hospitalitzats així com dels qui en tenen cura.

REMEI DEL MES: Aquest mes fa molt de fred i hi ha moltes ocasions d'anar p'enmig; rua, rueta, enterrament del carnaval, etc. Si sou delicats de pell, és probable que aquesta se'n senti en forma de talls. La substància que proporciona millors efectes, aplicada als talls que es fan a la pell ocasionats pel fred és el vinagre. Per curar-los procurau tirar un bon raig de vinagre a l'aigua de rentar-vos. De moment sentireu una impertinència en forma de coïtja, però pensau que "Quan cou cura i quan pica madura" i el quit de la cosa està en que l'endemà ja hauran desaparegut els talls molestos.

Es provat que aquest remei és molt millor que la glicerina, la vaselina, la bambolina i tots els alcaloides, segons ens han dit, perquè segons nosaltres aquí no hi ha més alcaloide que el de la casa de la vila.

I sobretot i per acabar; no faceu com madò Coloma...

METEREOLOGIA DEL MES DE GENER

Temperatura màxima 14 dia 4
Temperatura mínima 2 dia 22
Màxima més baixa 8,2 dia 23
Mínima més alta 9 dia 4
Precipitacions: 25,2 litres
Humitat màxima 100% dia 2
Humitat mínima 70% dia 11
Pressió atmosfèrica més alta 760 mb dies 1 i 2
Pressió atmosfèrica més baixa 450 mb dies 6, 7, 8 i 9

ES JAI DE SA BARRAQUETA

Gloses i cançons

Els passats dies de foguerons hem escoltat per tot arreu i ben poques n'hem sentides de cançons. Com que no n'estàvem contents hem anat demanant i el bon amic Toni Rosselló mos n'ha dita una de desbaratada que quan era al.lot sentia a dir a un missatge santanyiner que tenien quan estaven a Bèlem. Diu així:

De ses cames d'un moscard
en feren nou-centes caixes,
i des peus en feren maces
bones per picar espart;
d'ets ulls en feren bufets
per dinar cent criatures
de ses llavoradures
en compongueren banquets.
A ca vostra n'hi ha tres
que han d'entrar en funció,
vaig armar un carretó
per anar a passejar-les
i quan vaig tenir es caneló
s'ase no s'hi arrambava
i jo de davant li pegava
aposta per junyir-lo.
Quan el vaig tenir junyit
que li don sa carretera
no el veien de polseguera
fins a dins Son Carrió.
Quan vaig esser dins s'Hostal,
allà dins s'Hostal d'en Xuia
vaig veure que ell no duia
gens de rampa a cap queixal.

Segurament és un tros tret de qualque plagueta d'altre temps o forma part d'una codolada. D'aquesta forma ens han arribat, de viva veu moltes de cançons d'aquí i d'altres pobles, que d'altra manera no hauríem arribat a sebre mai.

TROBADA DE GLOSADORS

A l'hora de tancar aquesta edició de la revista pel mes de febrer,

diferents representants d'entitats socio-culturals, estam convidats pel senyor regidor de cultura a una reunió per rebre informació sobre la possibilitat que a Lluçmajor s'organitzi la II Trobada de Glosadors.

Això seria dins el mes de març. Informarem degudament.

Guillem Oliver

FABRICA DE JOIERA GARAU

(Ca'n Caieta)

Fabricant Illes Balears 030

Només es fabrica amb or de primera llei (18 K)

ESPECIAL DIA DELS ENAMORATS (14 de febrer)

ROSES I JOIES DE L'AMOR 20 % descompte

Cadenes

Aros llisos

Pulseres Isabelines o Calatrava

Aliances llises

Granet mallorquí

Clauers de plata

Plaques de plata

Cadenes de plata

Pulseres esclaves d'home

Amb gravat gratuït i al moment

C/ Born, 29 - Tel. 66 04 03 LLUCMAJOR

L'esPPerança és l'últim que es perd

Ja és un fet consumat la implantació i consolidació, arreu de l'Estat Espanyol, d'unes florides, nodrides i puixants Joventuts del Partit Popular, batejades com a Nuevas Generaciones -Noves Generacions també sembla denominació admesa per diversos les nostres contrades- del susdit Partido. Efectivament, es tracta d'un fet consumat, perfectament comprovable i que ha adquirit, en un període temporal realment breu, proporcions ben notables pel que fa a nombre d'afiliats, simpatitzants i col·laboradors, i per tant pel que fa també a presència pública de la tal associació.

No es tracta, doncs -vist que la cosa està tan clara i tan ben assentada-, d'entrar en consideracions o anàlisis més o menys sociològiques i més o menys estridents que posin el crit en el cel sobre la manifesta tendència d'una part important del jovent actual envers les propostes del neoliberalisme i el conservadurisme, suposadament aglutinades i representades entre la nostra societat civil pel Partido en qüestió (i dic "suposadament" perquè tots ja coneixem l'estreta competència que el Partido directament rival, en altra hora dit "socialista" i "obrer", està exercint contra el PP en matèria de postulats ideològics). No, no es tracta d'esguerrar-se els vestits, però ja ho tenim així i així ho haurem de guardar, sí que crec que s'ho paga de

plantejar la principal preocupació que la renovada embranzida d'aquestes

Nuevas Generaciones/Noves Generacions -ah, el *bilingüismo bien entendido*!- suscitada entre els no propers ni afins a aquest grup, si més no pel que fa al futurible paper dels seus membres en l'àmbit de la nostra Comunitat Autònoma -ah, el *regionalismo bien entendido*!-.

Anem-hi: a simple vista resulta ben evident que la gran majoria del vot efectiu de les Illes Balears és adicte a la proposta conservadora, és a dir, al PP. Així ho confirma més d'una dècada de govern autònom dirigit per Gabriel Cañellas i els seus successius equips de consellers, secretaris, subsecretaris, assessors i tota la pesca. Aquesta efectivitat en resultats electorals i la credibilitat/popularitat d'aquest equip de govern semblen, de moment, tan lligades i ben lligada, tan compactes, que no resulta massa mal de creure que al PP, a Balears, li queda corda per estona. Tanta, que la idea que aquests tendres cadells de les Joventuts del Partido arribin a ocupar llocs de responsabilitat en l'aparell de la governació nostrada va deixar de ser mera possibilitat per passar a ser exacta realitat aquest mateix estiu passat: la renovació del gabinet governatiu va estar mancat pel que *mestre Biel* en va dir "recanvi generacional", i els nous consellers no van ser tan sols

això -nous- sinó també joves, jove-níssims, frescs i tersos com plomes de lloro jove.

I és aquí que ens cou: seran, són aquests *peperos* joves -aquests i els que vindran: cantera, com ja hem dit, n'hi ha- un efectiu recanvi generacional, una autèntica renovació en les formes de pensament i d'actuació del partit predilecte dels ciutadans balears? O en tindrem tassa i mitja, de desgavell urbanístic, d'especulació com a norma, d'autonomia mal parida i mal crescuda, de vergonyant automutilació civil, cultural, ambiental i industrial (sí també industrial)? En d'altres paraules: representen aquests conservadors novells l'alternativa o l'eternització de l'impresentable i caduc model canyellista de com "governar" una Comunitat Autònoma? Tindran el coratge de reconduir la nefasta herència dels seus predecessors o miraran just d'anar vivint d'unes rendes tan tristes? Voldria pensar que sí, que seran prou joves, prou mallorquins i prou liberals com per assumir el repte d'un ja imprescindible canvi en l'Administració de les nostres Illes, però per desgràcia -gat escaldat d'aigua freda tem- se'm fa massa difícil, creure en aquesta esperança. Encara que passaria tant de gust, d'equivocar-me...

Sebastià Alzamora

ANTÒNIA ISERN

major

net

Perruqueria unisex

C/ MAJOR, 7 . LLUCMAJOR . ☎ 661359

CARNISSERIA ■ XARCUTERIA

ZANOQUERA

GARCÍAS

Plaça Espanya, 62 - Tel. 66 13 02
LLUCMAJOR (Mallorca)

La "Moguda" musical llucmajorera (IV Part)

Charlestons: This is rock'n'roll radio

Ens pertoca de reemprendre el seguiment de la molt prolífica i heterogènia veta que la música moderna de tres compassos ha aconseguit de llaurar-se entre les més obscures afeccions del jovent de la nostra vila. Havent consignat ja les esgarrifores paraules i fesomies de grups rockers municipals com Turmix Asesino, Midian o Corruptos, és el torn en aquesta ocasió dels Charlestons, quartet de pop/rock embegut d'aires *sixties underground* i format pels germans bessons Miquel Montalvo (veu i orgue) i Antoni Montalvo (guitarra), i pels externs Javi Riera (baix) i Joan Barceló (bateria), tots ells d'edats oscil·lants entre els 20 i 22 anys. És amb els germans idèntics que mantinguérem la conversa que ara segueix.

- Vosaltres dos sou dels més veterans dins l'escena musical de Lluçmajor, pel que es refereix a pop i rock. Explicau un poc la història de la vostra vocació musical, i com arribau als Charlestons, amb l'actual formació.

- Vam començar a tocar una mica seriosament fa uns dos anys, en un projecte de grup que es va dir Butterfly Collectors (*Col·leccionistes de Papallones, n. del r.*). Érem nosaltres dos i en Paco, fins fa poc guitarrista dels Corruptos (per desgràcia, sembla que s'han separat). El grup no va arribar a funcionar ni a fer cap concert, ja que ens vam separar abans de tenir temps de fer-ne cap. De manera que vam estar un temps aturats, fins que entram en contacte amb en Joan Barceló (el bateria) i decidim de posar en marxa els Charlestons. Després es completa la formació amb en Javi Riera, el baixista, i ja està.

- Tinc entès que sou uns autèntics col·leccionistes, gairebé estudiosos, de la música rock...

- Sí, sí. Ja es veu, no? (riuen i m'assenyalen, cofois, uns prestatges que hi ha

en l'habitació, replets de discs, revistes, fanzines...)

-... és aquest coneixement profund del rock i la seva història, el que vos duu a plantejar-vos de participar-hi activament, vull dir, amb un grup propi?

- Sí, la nostra col·lecció ha estat un bon impuls, per decidir-nos a fer alguna cosa nosaltres mateixos. Els grups que més ens interessen són els americans i britànics del garatge i la psicodèlia dels anys 60 i 70, gent com els Kinks, els Remains, els Beatles, els Outsiders, que són holandesos... Encara que si ens hem aficat en això de la música ha estat gràcies a la loteria...

- La loteria? (estupefacció total del cronista)

- Sí (riuen); cap a l'any 87, ens van tocar unes peles a la lota. Aleshores, vàrem comprar un aparell de so i vam començar a col·leccionar discs, revistes, fanzines... i a interessar-nos per provar de fer la nostra música. Així que una mica en té la culpa la lota, no?

- És clar. Per cert, aquest tipus de música que feis, pop/rock de garatge, underground, no està el que se'n

diu "de moda". ¿No heu tingut por de ser mal rebuts, o mal entesos?

- No, què va. En això de la música, com en tot, l'important és fer el que t'agrada, i després sempre hi haurà gent que hi connecti. El nostre estil musical és minoritari, això és cert, però no és així per difícil, sinó per desconegut. Faria falta que els grans canals comercials, apart de les revistes especialitzades (que també són minoritàries i amb un públic molt concret) se'n fessin una mica més de ressò. De tota manera, cap a mitjans 80 hi va haver com un "boom" de música influïda pels seixantes, sobretot a la Península: gent com Dr. Explosión, Los Imposibles (amb qui vam tocar fa poc), Sex Museum, Los Negativos... o sigui, que tampoc no estam tan tots sols.

- Dels grups de Lluçmajor, semblau els més predisposats a sortir a tocar a fora del poble, en especial a Palma, a la capital. Aspirau a professionalitzar-vos, a viure de la música?

- No... (tornen a riure). Ens ho agafam més com a afició... Bé, home, de fet ja ens agradaria, el que passa és que és molt difícil, tant per l'estil del

grup com pel fet de ser de Mallorca: una illa sempre està més allunyada de tot, i t'ho posa més difícil per sortir, tocar, promocionar-te... De totes maneres, no hi renunciem, a sortir a fora: tenim algun contacte a la Península, i el nostre baixista és d'Eivissa. Seria ben possible que aquest estiu ens acostàssim a tocar per allà...

- En els últims dos anys sembla haver-hi hagut una eclosió, tant a Palma com en alguns pobles de l'illa, de grups de rock de tarannà, diguéssim, alternatiu, amb certes afinitats -si no musicals, sí al manco d'actitud- amb Charlestons. Algunes revistes musicals ja han parlat de Mallorca com a focus importants de grups d'aquest tipus. Com veieu tota aquesta història? Vos estimula, teniu contactes amb aquests altres grups, o...?

- Sí, sembla que a Mallorca hi ha cantera, de grups musicals *underground*: nosaltres pensam que, després de Madrid, Barcelona i Bilbao ve Mallorca, a l'Estat espanyol. Hi ha grups que funcionen molt bé per la Península -Valendas, Dirty Boots, Malditos...-, i que per aquí mouen un públic molt fidel, encara que reduït (sempre es veuen les mateixes cares, en aquests concerts). A més, comença a haver-hi un bon circuit de locals on fer-hi concerts (bars, sobretot), gràcies a gent com la productora Zatropeck, o els responsables de la sala Llimó de Bunyola, que ara han montat un circuit de locals que abasta molts pobles de Mallorca. Això sí: sempre són iniciatives independents, privades, les institucions no s'interessen gens ni una mica, per tot això.

A nosaltres, tot aquest moviment ens sembla perfecte. Les relacions amb tots aquests grups són molt bones, de fet els coneixem pràcticament tots i ens hi duim molt bé.

- Les mateixes preguntes, com és obligat, les podem aplicar a la "moguda" llucmajorera. Els altres grups sempre parlen molt bé de vosaltres: diuen que sempre els estau deixant equip, ajudant en el que podeu... (somriu, complaguts)

- Les respostes també són les mateixes, està molt bé que hi hagi tot

aquest "boom" en un poble com Llucmajor, tan mancat de tradició musical jove... en tot cas, el que seria bo és que apareguessin encara més grups. Quant al que deies, a nosaltres no ens sap greu deixar l'equip o ajudar en el que sigui perquè ja sabem que muntar un grup en un mínim de condicions és molt difícil, molt costós, i per tant és necessari que els grups que comencen s'ajudin mútuament, i més si estan un devora l'altre, com ens passa aquí. És que per això de la música fa falta molta constància, realment t'ha d'agradar molt.

- Crec, per cert, que vosaltres concretament vàreu tenir alguns problemes amb el nostre Ajuntament...

- Sí, la comunicació amb ells ha estat molt dolenta, i no per culpa nostra, sinó seva. A nosaltres, ens van obligar a abandonar el nostre local d'assaig perquè un veí es queixava, i no ens van voler escoltar en cap moment. Deien que si no es anàvem, ens fotien una multa de cent mil pèlles, ja veus. Així que vàrem venir al nostre local actual, i de llavors ençà les relacions han estat de total indiferència mútua, tant amb nosaltres com amb els altres grups.

- Si haguéssiu de donar una definició breu de Charlestons, com a músics i com a persones, seria...

- Bé, creiem que no som qui per fer-nos autocrítica, no seria molt honorat: val més que sigui la gent, qui jutgi. En qualsevol cas, el que som és una banda de rock influïda pels sons dels seixantes. Els nostres instruments -que ens varen costar molt de trobar, eh? Especialment, l'orgue!- ho són, d'aquesta època: guitarra Rickenbacker, baix Hoffner, orgue Vox, propi del *rythm'n'blues*... són com els que tocaven la gent que més ens ha marcat. Igual passa amb la nostra imatge, que procuram que sigui representativa del que som i dels que ens agrada.

- Què pensàrieu, si veiéssiu algun tema vostre triomfant en els canals de difusió més importants?

- Home, si ens deixassin fer la música que ens agrada, doncs encantats de la vida: tampoc no es tracta

de ser minoritari perquè sí. De totes maneres, ho veiem com a molt impossible... En un pla més realista el que gairebé segur que farem prest serà una maqueta amb cançons nostres, a algun estudi de per aquí, que en coneixem alguns. Un disc, o un single, encara està enfora. Però si cap dia en gravàssim un, el nostre somni seria poder triar el productor que volguéssim, i treure el so més potent que fos possible

- Què hi falta i què hi sobra, en l'escena musical mallorquina?

- Falta més públic, una major atenció popular envers la música que es fa per aquí. Sobrar, no trobam que sobri res: sempre és millor que hi hagi diversitat, tota casta d'opcions, per a què la gent pugui escollir entre elles.

- Doncs, molt bé. Alguna cosa a afegir?

- Sí, una curiositat: l'origen del nom del grup. La idea la va donar en Joan, el bateria, que de malnom familiar és Xarlestón. Aquest malnom els ve dels seus avis que, a més de ser contrabandistes, feien comèdies i teatre pels pobles, amb un grup que es deia, també, Charlestons. A nosaltres ens va agradar molt, perquè és un nom que queda i que sona antic i divertit, com la nostra música. A més, també sona un poc com Rolling Stones! (rialles).

També voldríem donar les gràcies a tots els que ens ajuden i ens han ajudat, és a dir, a tots els grups de Llucmajor, així en general, que després no s'enfandi si en deixam cap. I fer una crida a la gent per a què vingui als concerts; d'aquí a un mes o mes i mig tocarem a Llucmajor -que encara no hi hem tocat: vam haver de suspendre un concert per Nadal, per malaltia del baixista-, en el Pub Odeón. A veure si hi veniu tots!

Sebastià Alzamora
(Foto per cortesia de Charlestons)

El mussolet, que té la soca de figuer on viu prop de son Gall, està d'enhorabona. Ara podrà dormir tranquil i sense por a les possibles inundacions de l'aigua sense depurar. Tot roman solucionat i previst amb el Pla d'emergència. Ha costat dos milions de pessetes però s'ho ha pagat i els llucmajorers ens trobam protegits davant qualsevol situació de risc. Tot és previst, fins i tot el mussolet sabrà, si llegeix el pla, sobre quina branca de la figuera s'ha de posar en cas d'inundació.

La prevenció de qualsevol risc és l'objectiu del Pla d'emergència. El manual i la comissió local de Protecció civil ens dirà pròximament qui i com s'ha d'actuar davant d'una situació de perill. L'òliba, que controla el treball diari de la Casa de la Vila, diu que prest es convocaran 10 oposicions per a la nova plaça d'hostessa explicadora del Pla d'emergència. Serà, perquè ens entenguem, una cosa per l'estil de les hostesses de les companyies d'aviació les quals, amb tot luxe de detalls, ens mostraran com hem d'usar els salvavides en cas d'accident aeri.

El Pla municipal d'emergència assenyala minuciosament tota la xarxa de camins i la cartografia del terme

Boutique

c. Impremta n.1 (Pas d'en Quint)
Tel. (9 71) 72 40 98 - 07001 Palma de Mallorca

municipal llucmajorer. El mussolet no s'acaba de fiar d'aquests mapes, perquè ell s'en considera un expert. "Expert, un trasto com tu?" li contestà el falcó. "Tant si ho creus com si no ho creus, som un especialista en camins, malgrat que, més d'una vegada, m'han dit caparrí i després em varen donar una bona passada".

Mentre els nostres veïnats palmessans de s'Arenal pràcticament tenen tota la primera línia cap baix cul alt executant projectes de millora i embelliment, des del torrent d'es Jueus fins al club nàutic tot continua igual en el passeig Miramar. Els bucs dels edificis que havien d'anar destinats a oficina d'informació i turisme. Creu Roja i balneari continuen sense ser enderrocats. Diuen les males llengües que quedaran així per sempre, com si fossin restes arqueològiques.

El falconet, que no perd el costum de fer voltes per foravila, malgrat els escopeters i "domingueros", cada dia passa revista a veure si les brigades municipals lleven la brutor i els fems de les voreres dels camins. Prest tot estarà més net que una patena, ara que l'Ajuntament cobra l'impost dels fems, també a les cases de foravila. Hi ha queixes de la nova contribució i més d'un propietari es penedeix d'haver fet reformar la caseta i la xemeneia.

Viajes
Xaloki, s.a.
G.A.T. 687

GALICIA
ESPECIAL SETMANA SANTA

Sortida: 30 de març
Tornada: 3 d'abril
Excursions a les Ries Altes
i a les Ries Baixes
Hotel de 4 estrelles

I ara també al **SUPERMERCAT PROHENS** de dilluns a divendres de les 19 a les 21 hores
Tel. 12 01 64. LLUCMAJOR

C/ Maria Antònia Salvà, 38
Tel. 26 74 50 • Fax 26 90 00
S'ARENAL

OPINIÓ

Joan Quintana

Quaranta anys i continuar corrent

Estudis mèdics molt recents asseguren que la pràctica moderada de l'exercici a partir dels 30 anys, no solament redueix la possibilitat de malalties coronàries, sinó que garanteix la salut fins els 10 o 15 anys posteriors a deixar l'exercici.

Però l'atleta veterà, i ho coment per experiència pròpia, no sempre fa exercici només per trobar-se millor físicament, sinó que també el mouen motivacions esportives que cerquen la

salut de "l'esperit".

Els "40" marquen la línia de partida dels corredors veterans, després en vénen d'altres, els "50", els "60"...i, per què no? els "70". El segle XXI ens portarà la resposta.

L'hivern de 1988, a la pista coberta del Madison Square Garden va celebrar-se la Milla de Veterans, amb els noms més llegendaris de la història dels Joc Olímpics, Poter Snell, Jim Ryun, Frank Sharer, Al Swenson. El públic no només va poder recordar els seus ídols sinó també vibrar d'emoció en comprovar que molts d'ells encara competien per sota de 4'20" (la milla és l'equivalent de 1.609 m.).

A Espanya, l'olímpic Jorge González Amo, que va ser recòrdman espanyol de 1.500 m. l'any 68 i que ja ha complert els 48 anys, és tot un símbol d'amor a la cursa. Ha arribat a córrer totes les distàncies, fins i tot la marathón (42 Km. 195 m.) i recentment ha estat campió d'Europa de triatló a la categoria de veterans. Un altre cas de longevitat esportiva ha estat el maratonista Santiago Nanguan, el qual als 41 anys encara va ser capaç d'acabar una maratón amb un temps de 2 h. 17".

Segons la meua opinió, el corredor, segons l'edat, ha de marcar els objectius i ens sembla evident que la prioritat a partir dels "40" serà la més saludable de totes: trobar-se i sentir-se millor quan hom fa una vida més esportiva. La resta pot representar motivacions puntuals: una marca per batre, córrer una maratón, assistir a un campionat o tot simplement, participar en una cursa popular. No obstant això, el que és secundari no ha d'ocultar allò que és transcendental, que sempre serà CONTINUAR CORRENT.

CD Espanya Primera Preferent

Tornant la vista enrera

Joaquín

Ho vaig escriure en aquestes mateixes planes devers el mes de desembre, quan l'Espanya es trobava a quate punts d'una plaça que li podia donar opció a jugar la lliga d'ascens a III Divisió: "Creiem sincerament que l'Espanya figurarà en un dels dos grups per lluitar per l'ascens". Fins i tot, tornant la vista entera, ho vaig manifestar personalment davant del president de l'entitat, Miquel Mas.

També, tornant la vista enrera, record que algun directiu de l'actual Gestora questionava l'actual entrenador J. Llopart, tot al·legant que podia ocórrer com fa alguns anys, també amb jugadors tots de la cantera, es va descendir a Primera Regional. Però el jove president espanyista ha estat valent i com nosaltres ha confiat en l'actual equip, i, a més, ha ratificat la tasca de l'actual entrenador. Ara que l'equip funciona i es troba a una passa d'entrar en el grup dels privilegiats, perquè són molts els que pugen al "carro dels triomfadors". Això és la cosa més fàcil, però a

aquests mateixos els diria que en futbol s'ha de saber estar a "les dures i a les madures" i quan es veu millor és quan les coses no funcionen del tot.

Gràcies a Déu, el CD Espanya d'ara té homes que han demostrat saber estar al seu lloc, sobretot en moments difícils, i d'entre aquests homes, el seu president, M. Mas i l'entrenador J. Llopart.

I passant a un altre tema, hem de dir que s'han disputat cinc jornades des de la darrera informació, encontres bastant positius per al CD Espanya, que us resumirem tot seguit:

SON ROCA, 2- ESPANYA, 1

Espanya: Salvà (1), Tomàs(1), Corbalán(1), Cosme(1), Andreu(1), Marín(1), S.Martí(1), J.Clar(1), Magaña(1), Ferretjans(1) i Mòjer(1).

Gols: 0-1, m.3, Mòjer. 1-1, m.70, Toño i 2-1, m.87 Matias.

Comentari: Partit d'autèntica mala sort per al conjunt llucmajorer perquè va caure derrotat quan mancaven tres minuts per

acabar, després d'haver pres avantatge al marcador un poc després del començament del partit i anar per davant durant quasi 70 minuts. Un partit d'aquests que poden ser clau al final de la lliga perquè el Son Roca va bastant igualat a l'Espanya i sobretot si tenim en compte que els palmessans igualaren a zero en el primer partit de la competició.

ESPANYA, 3-BINISALEM, 2

Espanya: Salvà (-), Tomàs (2), Jaume (2), Cosme (2), Corbalán (2), Vicenç (2), S. Martí (2), J. Clar (2), Magaña (2), Ferretjans (2), i Mòjer (2).

Canvis: Quintana (2) per Salvà, Muñoz (-) per J. Clar i Bonet (1) per Magaña.

Gols: 1-0 m. 11 (Magaña p.), 2-0 m. 25 Mòjer, 3-0 m. 56. Magaña 3-1 m. 68. Llabrés (p) i 3-2 m. 79 Fullana.

Comentari: Partit violent per part d'alguns jugadors del Binissalem que no encaixaren la derrota a les bones. El col·legiat Sr. Ceballos va veure's obligat

a mostrar 8 targes grogues a jugadors visitants i a tres de locals fins i tot un jugador del Binissalem la veié en dues ocasions per la qual cosa hagué d'abandonar el camp. Sap greu, a més a més, la lesió en aquest encontre del porter Salvà, lesió produïda en una clavícula quan va intentar d'aturar una pilota que duia camí de ser gol. En resum, un triomf just dels homes de Llopart que han ocupat el 2n. lloc de la classificació però que a la seva visita a Lluçmajor va demostrar mals modes.

ATC. RAFAL 4 - ESPANYA 5

Espanya: Quintana (0), Tomàs (0), Jaume (1), Cosme (0), Corbalán (1), Vicenç (1), S. Martí (2), J. Clar (1), Magaña (2), Ferretjans (1), i Mòjer (2).

Canvis: Bonet (2) per Jaume i Marin (2) per Vicenç

Gols: 1-0 m. 7 Lechuga. 2-0 m. 10 Ferretjans en p.p. 3-0 m. 13 J. Maria. 3-1 m. 33, Mòjer. 3-2 m. 63 Magaña, 4-2 m. 69 Lechuga, 4-3 m. 71 Magaña 4-4 m. 81, S. Martí (p) i 4-5 m. 89 S.

Gari Quintana, porter del CD Espanya (Foto: J. Quintana)

Martí.

Comentari: Sensacional partit, sobretot per part de l'equip visitant que va remuntar un 3-0 en contra que ja havia encaixat abans que es complís el primer quart d'hora de partit. Un allau de gols da-

vant devers dos-cents espectadors que tengueren la sort de veure com en nou ocasions la pilota traspasava la línia de gol.

ESPANYA 6 - ALARÓ 1

Espanya: Quintana (1),

REGIONAL PREFERENT

1. CAMPOS	24	18	3	3	57	20	39	13
2. Binissalem	24	13	5	6	56	33	31	+5
3. Murense	24	11	9	4	41	25	31	+8
4. Felanitx	24	12	7	5	29	27	31	+7
5. Consell	24	12	6	6	42	26	30	+8
6. Gènova	24	11	8	5	37	24	30	+6
7. Son Roca	24	12	3	9	25	22	27	+3
8. Espanya	24	9	8	7	46	36	26	+4
9. Petra	24	10	6	8	25	23	26	+3
10. Santanyi	23	8	8	7	35	33	24	+2
11. Alcúdia	24	6	12	6	32	32	24	
12. Andratx	24	8	7	9	29	31	23	-1
13. La Unión	24	6	11	7	27	33	23	-1
14. Llosetense	24	4	13	7	22	24	21	-3
15. Soledad	24	7	6	11	33	31	20	-5
16. Margaritense	24	6	8	10	30	32	20	-6
17. Alaró	23	9	2	12	33	38	20	-4
18. At. Rafal	24	3	7	14	26	55	13	-13
19. Portocristo	24	4	4	16	32	65	12	-11
20. Artá	24	2	3	19	15	62	7	-15

**bonnin
Sanso**

AGENCIA INMOBILIARIA
ESTATE AGENTS
A.P.I.

C/ Guillem Forteza, 6
Tels. 20 00 07 - 20 07 61
Telefax: 20 04 01
07010 PALMA.

Jaume (2), Corbalán (2), Cosme (2), Andreu (2), Viçenç (2), S. Martí (2), J. Clar (2), Magaña (2), Ferretjans (1) i Mòjer 92)

Canvis: Mas (1) per S. Martí. Tomàs (1), per J. Clar. Marin (2) per Ferretjans i Muñoz (1) per Mòjer.

Gols: 1-0 m. 21 S. Martí. 2-0 m. 50 Magaña (p.) 3-0, m. 67 Mòjer, 4-0, m. 69 Marin. 5-0 m. 76 Marin. 6-0 m. 81 Andreu i 6-1 m. 90 Amengual.

Comentari: als cinc minuts de començar el partit l'Alaró va tenir l'oportunitat de passar davant en el marcador però això al final només seria una anècdota perquè el conjunt capitanejat per Cosme Tomàs va golejar a un Alaró que només al final va marcar el gol de l'honor. Creiem, una vegada més que el resultat ho diu tot.

MARGALIDA 2 - ESPANYA 2

Espanya; Quintana (2), Jaume (3), Corbalán (2), Tomàs (2), Andreu (2), Bonet (2), Mòjer (3), J. Clar (1), Magaña (3), Ferretjans (2) i Marin (2)

Canvis: S. Martí (1) per Bonet i Mas (1) per Ferret-

jans

Gols: 1-0- m. 15 Magaña. 1-1 m. 35 Teruel. 2-1 m. 40 Teruel i 2-2 m. 65 Mòjer.

Comentari: un encontre emocionant i de molta esportivitat. Amb aquest empat, l'Espanya porta quatre jornades imbatut i

Benjamins CD Espanya

Un bon regal de reis

Després del parèntesi festiu, dia 8 de gener, tot d'una després dels Reis, es va jugar un encontre que seria clau a partir d'aquells moments. Els benjamins del CD Espanya s'enfrontaven al Santanyí en aquella ciutat, contra els primers de la taula classificatòria

SANTANYÍ 2 - ESPANYA 7

Hem escollit aquest titular perquè el resultat final del partit va ser de 2-7 a favor dels llucmajorers i aquesta victòria fora camp i amb el primer classificat suposava assolir un altre cop el primer lloc a la taula (lloc ocupat pels benjamins del CD Espanya, encara al moment de redac-

en elles ha marcat 16 gols. Així es veuen gols i espectacle i el que és més important, l'equip puja posicions a la taula classificatòria.

tar aquestes línies). Els gols foren marcats per aquests jugadors: Miquel A. Martí, S. Canyelles (5) i Guille. Recordem que en aquests moments l'extrem Canyelles és el que continua pre-seleccionat.

CD ESPANYA 4 - FELANITX 0

Una altra victòria per golejada d'aquests benjamins que, de moment, no hi ha qui els pari els peus. En aquest encontre hem d'assenyalar les baixes de R. Garcias i de J. García, per lesions. Una primera part de domini local malgrat dues ocasions visitants que provoquen perill davant la porteria, molt ben guardada per Joan Barceló. El Felanitx va venir amb moltes ganes de

El president del CD Espanya, Miquel Mas continua ferm al seu lloc. Si a principi de temporada alguns dubtaven, a causa de la seva joventut i inexperiència, de la seva gestió al front del CD Espanya. Ara, i dia a dia està demostrat que sap el que es du entre mans. En el nostre pròxim número durement en aquestes línies una ampla entrevista que ens va concedir el primer mandatari espanyista perquè els nostres lectors coneguïn un poc millor a en Miquel Mas Alba o millor dit a en Miquel de sa Ford.

(Foto Quintana)

FORN DE PA
I
PASTISSERIA

Ca'n Lluç

Sant Llorenç, 78 - A - Tel. 66 06 69
LLUCMAJOR (Mallorca)

TALLER MECANICO
NOGUERA

DEL MOTOR I DE L'AUTOMÒBIL

Pedro Noguera Enseñat

AGENT OFICIAL

Taller autoritzat

automòbils

piva motor s.a.

C/ Ripol, 30 - Tel. 66 22 13

guanyar al líder però sense resultats positius per part seva. El segon gol és adjudicat a S. Canyelles encara que fos el propi defensa felanitxer qui entrà l'esfèric. El tercer gol local arriba després d'un regateig entre Moragues, Canyelles i Ramos i aquest darrer, finalment, marca. A continuació, una internada ràpida de Ramos a Canyelles i el pre-seleccionat llucmajorer aconseguix el quart i definitiu gol de la jornada.

S. Canyelles, B. Juan i L.I. Abellán (Foto: C. Font)

ALGAIDA 1 - ESPANYA 2

Probablement el partit més mal de guanyar que

han tengut els nostres benjamins ja que els locals no perderen en cap moment les ganes ni les forces i el

marcatge va ser insistent i continuat. Als trenta minuts de la primera part es xiula una falta màxima a favor dels llucmajorers i l'encarregat de transformar-la en el que seria el primer gol va ser Manresa. Una primera meitat de partit molt igualada i diverses ocasions de gol per part del conjunt visitat (en el primer minut, internada i xut al pal de R. Ramos)

El gol de l'empat arriba al m. 20 de la segona part i al cap de deu minuts el gol de la victòria espanyista,

encara que per la mínima, d'aquest gran golejador que és Canyelles. D'entre les incidències hem de destacar la mala actuació de l'àrbitre que va expulsar per espai de dos minuts el defensa M. Sanchez i el davanter Ramos (tots dos del conjunt llucmajorer).

CD ESPANYA 8 - EF. SANTANYÍ 0

Aquest és el darrer partit del qual tenim notícia. Un partit que no comportava gaire dificultats ja que enfrontava el líder amb el cuer (recordem que a la primera volta, els llucmajorers marcaren 18 gols dins Santanyí).

Una altra golejada important que passa a engrandir el total de gols dels nostres benjamins i els pocs que han encaixat.

Vuit gols que compten i dos més d'anul·lats, sense motiu aparent, però ja sabem que en coses de futbol això sol passar. Els jugadors que aconseguiren les dianes varen ser: Ramos (2), Canyelles (3), Sergio (2) i Llorenç (1)

GRUP MANACOR SUD

S'HORTA-FELANITX	3-1
SANTANYÍ-ALGAIDA	5-1
ESPAÑA-EF SANTANYÍ	8-0
OLIMPIC-CAMPOS	2-2
PORRERES-SES SALINES	6-2

1. ESPAÑA	15	12	2	1	82	18	26	+10
2. Santanyí	15	11	2	2	67	29	24	+8
3. S'Horta	15	8	3	4	56	21	19	+3
4. Algaida	15	8	0	7	59	35	16	+2
5. Campos	15	7	2	6	46	30	16	+2
6. Felanitx	15	7	1	7	55	42	15	-1
7. Porreres	15	5	3	7	46	46	13	-1
8. Olímpic	15	4	4	7	42	32	12	-4
9. Ses Salines	15	4	1	10	51	65	9	-5
10. EF Santanyí	15	0	0	15	6	192	0	-14

CENTRE ÒPTIC EXPOLENT

LENTS DE CONTACTE
CONTROL VISIÓ

M. Paloma Garí
Optica Optometrista
Contactòloga

C/. Berga, 26 - Tel. 26 33 74

S'ARENAL

FOTO CLAR

Perfumeria

Reportatges, Fotos d'Estudi,
Carnet... i una extensa gamma
de productes de perfumeria

OFERTES EN CAMERES FOTOGRÀFIQUES
VENDA DE CARRETS

Carrer Nou, 8 - Tel. 66 06 32 - LLUCMAJOR

Juvenils CD Espanya

Un únic objectiu: salvar la categoria

Miquel Jaume, entrenador dels juvenils del CD Espanya

Joan Quintana

S'han produït moltes novetats des de la darrera informació que us oferírem en la qual explicàvem la marxa dels nostres juvenils immersos a la categoria de Primera Regional. Aleshores només s'havien disputat quatre jornades i l'equip que en aquells moments entrenava A. Barceló només tenia un negatiu.

Però els esdeveniments adversos s'anaren succeint fins el punt que just abans del partit que s'havia de disputar a Capdepera,

contra l'Escolar, l'entrenador Barceló fou rellevat per M. Jaume. El nou entrenador no va dur sort en el debut i l'equip va encaixar set gols. Els resultats, a partir de la data, tampoc no han estat bons per als joves de M. Jaume i l'equip es troba a l'avantpenúltima posició de la taula classificatòria.

La bona voluntat de l'actual entrenador és manifesta i amb una mica de sort podria salvar la papereta perquè només daval·len els dos darrers. Els rivals, en el moment de fer

aquest comentari, són el Gènova i el Margalidà als quals s'ha d'enfrontar en el curt espai de 15 dies el proper mes de maig. Però poden passar moltes coses abans d'arribar la primavera i fins i tot hi ha la pos-

sibilitat que aquests encontres no siguin tan transcendents. Però el que sí és segur, és que l'Espanya, ara mateix, està interessat en un únic objectiu: salvar la categoria.

RESULTATS I CLASSIFICACIÓ

I Volta

Soller 1 - Espanya 1 (B. Gelabert)
 Espanya 1 (B. Gelabert - Atc. Balears, 2
 Son Roca, 6 - Espanya 0
 Espanya 4 (B. Gelabert 2 i A. Mut 2) - Petra 0
 la Salle B 5- Espanya 1 (J. Ruiz)
 Espanya 0 - RL.Calvo A 4
 Escolar 7 - Espanya 0
 Espanya 1 (A. Grimalt) - Murer 2
 V. de Lluc 6 - Espanya 0
 Espanya 1 (A. Mut) - Sant Francesc B 2
 Espanya 2 (A. Mut) - B.T.R. Lluç, 4
 Artà 2 - Espanya 0
 Espanya 1 (A. Mut) - Beta A 4
 P. Arrabal, 13 - Espanya 1 (A. Mut)
 Espanya 4 (A. Grimalt 2, B. Salva i A. Mut) - Margalidà 3
 Gènova 3 - Espanya 1 (J. Ruiz)
 Espanya 1 (B. Gelabert) - Gesa Alcúdia A 2

II Volta

Espanya 2 (B. Gelabert i A. Ferragut) - Sóller 0

1. BALEARES	...	18	17	1	0	76	18	52	21
2. P. Arrabal A	...	18	13	2	3	62	15	41	10
3. Beta A	...	17	11	6	0	43	12	39	+9
4. Rel. Calvo A	...	18	12	2	4	44	18	38	+4
5. V. de Lluc	...	18	11	3	4	44	28	36	+5
6. Bto. R. Lluç	...	18	10	1	7	35	36	31	+1
7. Sóller	...	18	8	2	8	31	34	26	+2
8. La Salle B	...	18	7	4	7	36	35	25	
9. Artà	...	18	8	1	9	38	45	25	-5
10. Gesa Alcúdia	...	18	6	6	6	29	33	24	
11. Son Roca	...	18	6	4	8	40	41	22	
12. Escolar	...	18	6	4	8	33	35	22	-4
13. S. Francisco	...	18	6	3	9	43	40	21	-3
14. Murense	...	18	5	5	8	23	31	20	-5
15. Gènova	...	18	2	4	12	31	56	10	-6
16. Espanya	...	18	3	1	14	20	66	10	-9
17. Margalidense	...	17	1	5	11	23	47	8	-7
18. Petra	...	18	1	2	15	25	86	5	-12

Naixements

- Àngel Guerrero i Pons, fill de Sebastià i Maria del Rosario, nasqué el 29-11-93
- David Sánchez i Marin, fill de Marcel i Francesca, nasqué el 8-12-93
- Victòria Canals i Caballero, filla de Mateu i Maria Isabel nasqué el 7-12-93
- Santiago Maria Risso i Bado, fill de Miquel Àngel i Mariana, nasqué el 8-12-93
- Laura Navarro i Ramos, filla de Marnel i Margalida, nasqué el 2-1-94
- Esther Figueron i Millan, filla d'Antoni i Esther, nasqué el 27-12-93
- Catalina Maria Carreras i Oliver, filla de Jordi i Antònia-Aina, nasqué el 5-1-94
- Pere-Albert Ballester i Puigserver, fill de Pere i Maria Dolors nasqué el 7-1-94
- Sergi Soler i Moyà, fill de Marc i Maria Soledat, nasqué el 15-1-94
- Sonia Cerdà i Aguiló, filla de Miquel-Àngel i Maria-Teresa, nasqué el 25-12-93
- Daniel Juarez i Basarrate, fill d'Isidro i Catalina nasqué el 10-1-94
- Lidia Hernández i Ortiz, filla d'Antoni i Magdalena nasqué el 21-1-94
- Maria Antònia Nadal i Luque, filla d'Antoni i Merce, nasqué el 23-1-94
- Francesc Miquel Clar i Duran, fill de Francesc i Andrea, nasqué el 18-1-94

Matrimonis

- Santiago Vargas Azzatti i Josepa Vazquez Vidal es casaren el 18-12-93 a l'Església de Nostra Senyora de Gràcia
- Antoni Creus Puigserver i Estrella-Maria Cespadora Obrador, es casaren el 4-12-93 a l'Església de Sant Bonaventura
- Jaume Clar Puigserver i Lucia Guerrero Reynaldo, es casaren el 30-10-93 a Casa de les monges. Caritat (mes d'octubre)
- Mariano Marzo Marco i Mariana-Maria Barceló Romaguera es casaren el 22-12-93 a l'església de Sant Bonaventura.
- Rafel Juan Salleras i Maria Teresa Gázquez Gázquez es casaren el 5-6-93 a l'església de Sant Miquel (mes de juny)
- Josep Lluís Pachón Sánchez i Maria del Carme Gomila Borràs, es casaren el 23-6-93 a l'església de Ntra. Sra. de Gràcia. (mes d'octubre)

Defuncions

- Llorenç Sastre i Oliver, morí el 19-12-93 als 64 anys
- Maria Ropero i Villodres, morí el 19-

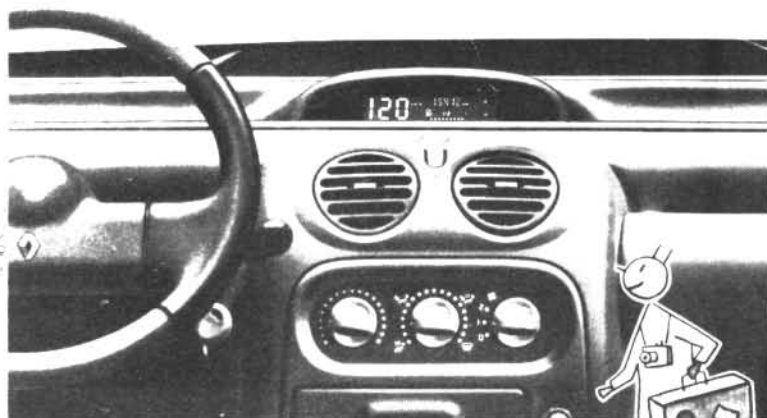
12-93 als 91 anys

- Jaumeta Fiol i Torrens, morí el 20-12-93 als 70 anys.
- Julià Mascaró i Ballester morí el 20-12-93 als 70 anys
- Maria Concepció Aloy Gallart, morí el 29-12-93 als 88 anys
- David Suero i Suarez, morí el 23-12-93 als 20 anys
- Jaume Amengual i Vadell morí el 31-12-93 als 86 anys
- Vicenç Magani Elias, morí el 21-94 als 63 anys.
- Margalida Carbonelli Garau, morí el 4-1-94 als 69 anys.
- Pere-Antoni Lorenzo i Cantero, morí

l'11-1-94 als 93 anys

- Josep Roig i Salvà, morí el 14-1-94 als 80 anys.
- Maria Garcias i Monserrat morí el 17-1-94 als 89 anys
- Coloma Garau i Cardell, morí el 19-1-94 als 79 anys
- Coloma Coll i Noguera, morí el 22-1-94 als 94 anys
- Magí Ferrer i Salvà, morí el 23-1-94 als 89 anys.
- Pilar Mengot i Torrifus, morí el 25-1-94 als 78 anys.
- Miquel Pallicer i Salvà, morí el 31-1-94 als 86 anys.

¡TWINGO A TODA MARCHA!
VEN A TU CONCESIONARIO.

EL TWINGO TIENE TODA LA MARCHA QUE BUSCA.

Y AQUÍ PARA PARTIR UNA ZUSETA AL MUNDO CON TODA SEGURIDAD
EL TWINGO TIENE UN PRECIO QUE TE VA

TWINGO

INVÉNTATE CÓMO VIVIRLO.

BARTOMEU JAUME NADAL, S.A.

Ronda Migjorn s/n. Tels. s. 66 01 40 i 66 00

SOPA DE LLETRES

B	O	P	U	H	Z	E	A	M	U	F	T	P	I	I	T	A
U	T	C	B	I	E	K	Z	I	A	E	V	H	A	P	R	G
V	H	A	L	P	E	A	Z	E	R	Z	M	P	A	E	T	U
A	V	A	T	A	M	T	F	G	L	V	B	F	N	X	L	I
T	P	E	J	V	F	Y	E	I	P	M	A	O	I	B	B	L
U	A	V	L	H	V	N	J	A	X	I	T	V	A	R	A	A
V	A	H	M	Q	R	U	V	I	A	L	E	J	E	A	X	C
E	T	L	A	O	F	Q	M	P	O	A	A	V	N	U	I	T
U	R	Y	T	C	U	I	A	V	I	N	R	U	I	J	C	D
L	O	L	R	I	L	T	A	B	N	A	E	E	G	T	F	F
I	O	F	I	R	E	T	R	P	P	R	C	I	E	R	O	J
V	Y	X	S	O	E	Q	P	S	E	E	A	K	J	E	B	N
I	F	S	I	X	A	E	E	M	P	I	F	R	I	O	R	N
E	Y	U	I	G	S	I	L	S	N	A	N	T	R	I	X	P
T	M	O	L	I	B	A	L	A	Q	L	O	S	S	U	M	A
G	M	I	Z	K	S	F	A	T	A	G	E	R	I	A	D	E

10 Rapinyaires de les Balears (auells caçadors)

Solució del mes passat

- Camia Negra
- Banyes
- penjarolls
- Espardenyes negres
- Picarols
- Calces obscures
- Calçons amb Bufes

Pes forat des moix

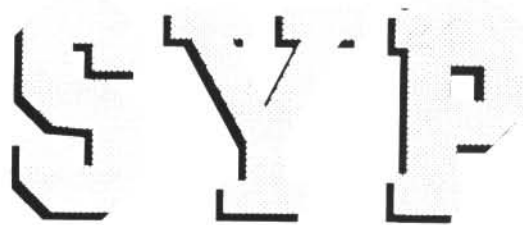
En el món, si va se primer l'ou o la gallina, és un dilema mal de resoldre, però en el cas d'aquestes edificacions il·legals en zona rústica la cosa és clara: abans fou l'ou, la caseta petita (que es podia construir), després fou la gallina, un "xalet" com una catedral.

L'"ou" es va fer quan el batle supervisava les qüestions d'urbanisme i controlava al Sr. Rabasco. La gallina, després de l'intent de ruptura del Sr. Rabasco amb el PP i la concessió de major autonomia als regidors d'ASI.

És clar que quan els regidors més poder tenen, millor poden fer complir la normativa vigent. Ara que el regidor d'urbanisme té més poder, l'"ou" ha post "la gallinota".

I és que de les pluges del nou pacte ara vénen aquests fangs. I els que vendran...!

Comparau la qualitat i el servei de les nostres seccions:

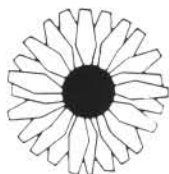
**- Carnisseria
- Xarcuteria**

**- Congelats
- Fruiteria**

Recordau que comprant-nos podeu guanyar fins a un milió de PTA amb vals de compra durant els mesos de febrer i març

LA VOSTRA BOTIGA DE CADA DIA A LLUCMAJOR

C/ Nicolau Taberner, 39 - Tels. 12 06 97 - 12 06 98

SUNFLOWERS
ESCOLA D'IDIOMES

ANGLÈS * ALEMANY * FRANCÈS * ESPANYOL PER A ESTRANGERS

- * Per a nins, joves i adults
- * Tots els nivells
- * Grups reduïts
- * Metodologia activa amb audiovisuals
- * Professorat nadiu titulat
- * Cursos preparatius per a exàmens oficials

Classes de repàs d'anglès, llatí, català i espanyol per als estudiants d'EGB, BUP, FP i Universitaris

INFORMAU-VOS AL:

C/ Bisbe Taixequet, 70

Tel. 12 06 29

LLUCMAJOR

Els dimarts, dijous i divendres de 4 a 9 hs.

OFICINA PRINCIPAL: C/ Martí Costa, 4-1r. Tels. 28 40 03 - 45 41 61 - 07013 PALMA

ENSEÑALO

Es el Seat Córdoba. Original en su diseño. Provocativo en sus prestaciones sobresaliente en seguridad. En equipamiento. No podrás resistirlo. Enséñalo.

SEAT

SEAT

Cra. Arenal s/n - Tel. 66 02 34 - 66 16 18

FEIS-VOS UN BON OBSEQUI

**Rubí Automóviles
Llucmajor, S.A.**

AUTO-ELECTRIC
Barceló
S.L.

Encalentidors d'aigua a gas JUNKERS

*Demaneu-los al
vostre llantarner*

